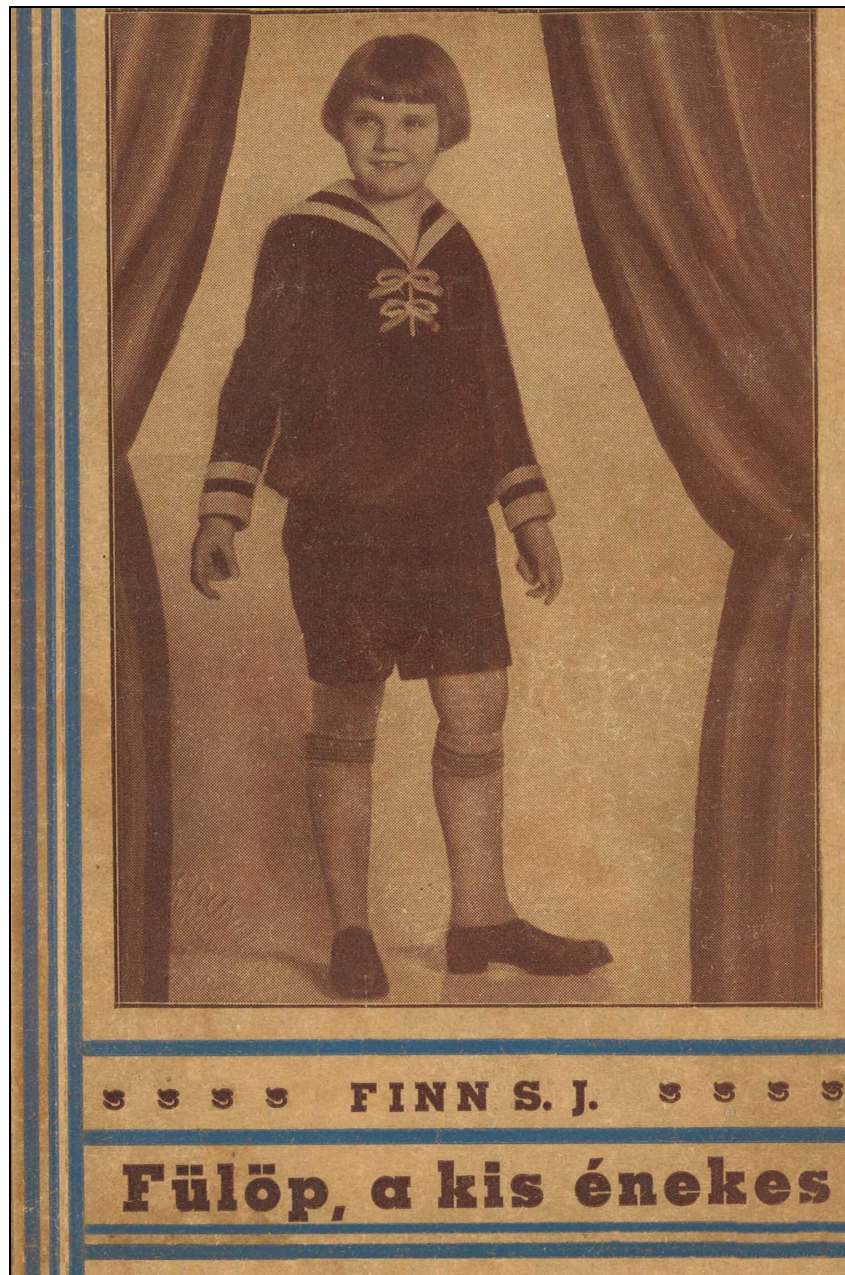

Finn Ferenc

Fülöp, a kis énekes

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Finn Ferenc (Francis James) S. J.
Fülöp, a kis énekes

Idegenből átdolgozva

Nihil obstat.
Dr. Julius Czapik
censor dioec.

No. 3089. Imprimatur.
Strigonii, die 28. Octobris 1931.
Dr. Julius Machovich
vic. gen.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv a Korda R. T. kiadásában jelent meg Budapesten, 1932-ben. Az elektronikus változat a Korda Kiadó engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog a Korda Kiadóé.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Szent éj, ó áldott éj!	4
A cukrászoltban	6
Az utolsó énekóra	7
A jó Isten válasza	9
A győzedelmes ima	10
Az elutazás	12
Fülöp új barátja	15
A megzavart hangverseny	17
Sötét felhők	19
Vissza New Yorkba	21
Gyermekrablás	23
Újból Milwaukee-ban	28
A fellépés előtt	30
A hatás	31
Váratlan fordulat	34
Otthon	39

Szent éj, ó áldott éj!

Éles fagyos szél rohant át Milwaukee utcáin. Erőszakosan tépázta a bádogg cégablákat, süvöltve birkózott a siető emberekkel s pirosra csípte arcukat. Csak a városra boruló nyomasztó szürke felhőket nem bírta tovaűzni.

Végre, a vad hajszában kifáradva, lassan elült a szél s a beálló nagy puha csendben lassú méltósággal szállingózott alá a hó. Rövid idő múlva fehér takaró alá került a város. Az üzletekből kiszökő fény szikrázva verődött vissza a hópelyhekről és a csomagokkal tovasiető emberek arcára vidám mosolyt csalt.

A Nagykörút emberforgatagában a karácsonyi díszben pompázó kirakatok előtt egy 10 év körüli fiúcska ugrándozott. Két kezét elnyűtt kis kabátja zsebébe dugta, kabátját szorosra gombolta, de mindezzel mégsem pótolhatta a hiányzó télikabátot – erősen didergett szegényke. Bár a hideg pirosra csípte arcát, kékre festette ajkait, de meg nem törhette jókedvét. Sötét nagy szeméből vidámság, életkedv sugárzott, amint széttekintett az utcán új és új szórakozást keresve.

Pompás mulatságot talált ki most. Szájával elfogdosta a puhán szállingózó hópelyheket. Ez felért egy izgalmas vadászattal. De a türelmetlen járókelők elrontották mulatságát. Haragosan ráfordultak, mikor a hópelyhek után kapkodva beléjük ütközött. Elunva a szidást, ismét a kirakatok felé fordult.

A cukrászbolt csalogató kirakata előtt állt meg. Pirosra fázott orrocskáját laposra nyomta az üvegen, oly közletről nézte a sok édességet. Azon tanakodott, hogy a gúlába rakott narancsokat választaná-e, vagy a csokoládéhegyet, ha megkínálnák.

– Csodálom, hogy a betörők az ékszerüzleteket rabolják ki s nem ezt –, mormolta önmagának.

Szerencse, hogy a gyermek ennyire belemélyedt a sütemények szemléletébe, mert ha visszanez, elsikoltja magát. Egy ijesztő külsejű férfi állt mögötte s merően figyelte. Gondozatlan nagy haja, hosszú szakálla, homlokába mélyen lehúzott széles karimájú kalapja máris ijesztővé tették, de az orrán ülő hatalmas púpaszemmel nagy félelmet keltett. Miután alaposan megnézte a fiút, egy hirdető oszlop mögé sompolygott s onnan figyelte tovább. Látható nagy izgalma, torzonborz külseje és elrejtőzése magára vont a rendőrörszem figyelmét is.

A fiúcska minderről semmit sem tudott. A kirakatokban gyönyörködött.

– Ó de szép! – kiáltott fel hangosan, két kezét kitérve, mikor egy karácsonyfadíszektől ragyogó kirakat elé ért.

Arcocskája átszellemült a gyönyörűségtől, boldog melegség járta át a szívét s elragadta az édes szép karácsonyest búvőkörébe s szinte öntudatlanul dúdolni kezdte legszebb karácsonyi énekét:

Szent éj, ó áldott éj!
Ragyogó csillagfény ...

Minél jobban beleélte magát a karácsonyi hangulatba, annál bátrabb, csengőbb lett éneke.

– Ó –, kiáltott fel az oszlop mögül leselkedő férfi és megindult a fiú felé.

Ugyanekkor állt meg a fiú előtt az üzletből kilépő magas úriember. A tiszta gyermekhangra lett figyelmes.

Hirdesd a világnak,
Eljött, akit várnak ...

Oly édesen, lágyan, tisztán szálltak a hangok a gyermek ajkáról, hogy az idegen úr egyre nagyobb ámulattal hallgatta.

– Mint egy angyal – állapította meg szívében.

A torzonborz pápaszemes öreg is egyre közelebb sompolygott. Izgatottan vett ki valami fénylő dolgot a zsebéből. A rendőr – ki nem tévesztette szem elől az öreget, – ezt már nem tűrhette. Biztos robbantani akar, itt tovább várni nem lehet.

Állj! – kiáltott harsányan s kemény markával megragadta a gyanútlan öreget, ki majd összeesett az ijedségtől.

– Ismerlek jó madár! – rivallt rá. –Rögtön hordd el magad e vidékről, mert bekísérlek.

A megrémült férfi még egy vágyódó pillantást vetett az éneklő fiúcska felé, aztán jónak látta elsietni. De teljesen elválni mégsem tudott a fiútól és a mellékutca homályából kidugta torzonborz fejét, ha a rendőr háttal állt.

Bűn nyomának vége,
A földre szállt a béke ...

Annyi báj, finomság, felmagasztosult érzés rezgett a gyermek ártatlan kristálytisztán csengő énekében, hogy szív nem hallgathatta megindulás nélkül. Az a magas úriember sem bírt megválni varázsától, hogy könnyeit visszaparancsolhassa, idegesen húzogatta bajuszát. A járókelők közül is egyre többen álltak s hallgatták a mit sem sejtő gyermek önfeledt énekét:

Ember borulj le arcra,
S figyelj az angyalszóra:

– Angyali hang, mintha az égből szállt volna közénk, – suttogták a hallgatók.

Hívását buzgón kövesd,
Mert a kis Jézushoz vezet...

Az emberek szemében könny reszketett, arcukon templomi áhítat – a kis énekes beleringatta lelküket a karácsony édes, meleg, békét, boldogságot adó hangulatába.

Karácsony éj, kegyteli éj,
Szent éj, ó áldott éj.

Az ének véget ért. A varázs megtört – s a sokaság sóhajtva megmozdult. A zajra felfigyelt s hátrafordult a kis énekes. Mikor meglátta a körötte levő nagy sokaságot, mélyen elpirult s nagy szégyenkezéssel menekülni akart.

– Várj kis fiam! – állta útját az a magas úriember, ki elsőnek állt meg hallgatni. A szégyenkező fiúcska félve tekintett rá, de mikor barátságos, jóságos arcát látta, megbátorodott s a kíváncsiak elől nála keresett menedéket.

– Mondd kis fiam, hol láttalak már, oly ismerős előttem az arcod. Mi a neved?

– Lachance Fülöp vagyok. Nem hiszem, hogy ezelőtt láthatott uram, mert én New York-i vagyok, – felelt bátran a fiú.

– Pedig fogadni mernék, hogy láttalak már – s ahogy figyelmesen nézegette a gyermeket, észrevette, hogy erősen reszket.

– Fázol gyermekem? –

– Egy kicsit, – mosolygott fogvacogva.
 – Vársz valakire? –
 – Izabellát várom, a nővéremet. Munkát ment keresni s megengedte, hogy nézegethetem a kirakatokat, míg visszajön. Nézze csak uram, milyen szép ez a kirakat? – Mint a sajátját, oly csillogó örömmel mutogatta.

Az úr mosolyogva megfogta a kisfiú kezét:

– Jöjj Fülöp, nézzük meg a cukrászda belsejét is. Az ablakból is megláthatod, ha jön a nővéred.

A gyermek annyira fázott és éhes volt, hogy gondolkodás nélkül elfogadta a meghívást. Otthonosan telepedett le új barátjával egy kis asztalnál és vidáman körülnézett. Az ablakhoz épp abban a pillanatban nyomta orrát egy nagyszakállú, pápaszemes férfi, de mielőtt Fülöp jól megnézhetne volna, már eltűnt s csak a rendőrörszem fényes gombjait láthatta, amikor méltósággal lépdelt el a kirakat előtt.

A cukrászboltban

Fülöp nagy élvezettel fogyasztotta uzsonnáját. Természetesnek tartotta, hogy új barátja megvendégeli. Dermedt tagjait jóleső meleg járta át s egyre vidámabb lett. Egy dolog feszélyezte csupán, de azon is segített:

– Miért néz oly sokszor és erősen rám, uram? – kérdezte őszintén.

– Azon gondolkodom, hogy hol láttalak már egyszer – válaszolta az úr s kezével állandóan idegesen sodorta bajuszát.

– Úgyse bírja uram –, szólalt meg nyugodt hangon Fülöp.

– Mit nem bírok? – kérdezte csodálkozva az úr.

– A bajuszát kitépni. Hiába próbálja, – mondta jóakaró nyugalommal.

Az úr elpirult. Régi rossz szokása volt bajuszát rángatni, de eddig még senki sem figyelmeztette rá. Fülöp észrevette zavarát. Megérezte, hogy valamit elhibázott. Nemes lelkűen helyre akarta hozni:

– Bocsássa meg uram, ha megbántottam. Izabella gyakran figyelmeztet, hogy vigyázzak arra, mit mondok, mert megbántódnak az emberek.

– Nincs semmi baj, kis barátom, magam is tudom, hogy nevetséges, ha valaki úgy pödri a bajuszát, mintha ki akarná tépni. –

– Ó, ha ön teszi azt uram, nem is olyan nevetséges –, akarta mentegezni Fülöp.

– Őszinte vagy kisfiam, – mosolygott az úr, s hogy másra terelje a beszédet, kérdezte: – Mondd csak, mikor jöttél New Yorkból? –

– Három napja érkeztünk.

– Érkeztünk, kikkel jöttél?

– Izabellával, ő a legidősebb nővérem, Mary húgommal és Karcsi öcsémme.

– És szüleid New Yorkban maradtak?

– Nem élnek már, sóhajtott elkomolyodott arccal.

– Atyám öt éve halt meg, anyuskám két hete. – Elcsuklott a fiúcska hangja.

– Sajnálak kis barátom, – szólalt meg részvétellel az úr, hogy elterelje a szomorú emlékektől a fiú figyelmét, megkérdezte:

– Kitől örökölted ezt a szép hangot, Fülöp?

– Anyuskámnak volt szép hangja. Ó, ha őt hallotta volna énekelni uram!

– Tőle tanultad azt az éneket, amit az előbb hallottam?

– Nem, Himmelstein tanár úrtól, nem ismeri őt?

– Nem ismerem. Hát ő tanított?

– Igen. Ingyen tanított már három év óta.

Egyszer meghallotta a hangomat és fölkereste anyukát, megkérte, hogy taníthasson.

Vidám mosoly szaladt át a fiú arcán. – Ha rosszul énekeltem, a tanár úr nagyon mérges volt, még a haját is tépte, de ha meg volt velem elégedve, akkor osztrigát kaptam tőle. Szereti uram az osztrigát?

– Szeretem.

– Ó én is nagyon! Ha nagy leszek, keresetemből az egész családnak mindig osztrigát veszek.

– Miért jöttetek ide, Fülöp?

– Nem tudom. Még Izabella sem tudja. Azt mondta, hogy ide kellett jönnünk, de hogy miért, az titok.

– Van ismerőstök itt?

– Senki.

Ez igazán érdekes, gondolta az úr. Majd minden átmenet nélkül felugrott, órájára tekintve.

– El kell mennem egy fontos ülésre kis barátom, de remélem, még találkozunk.

– Örömmel, – felelte mosolyogva a kis fiú.

– Fülöp, most mondd meg nekem a lakásod címét!

– Downing néninél lakunk az X. utcában, a házszámot nem tudom.

– Most pedig te jegyezd meg az én nevemet, Fülöp: Dunne János vagyok.

– Dunne úr? Nem felejttem el sem a nevét, sem önt uram, mert szeretem.

– Szereted-e a habos süteményt Fülöp?

– Nagyon! – felelte őszintén. – A Karcsi is szereti, Mari még inkább, ő egy kicsit torkos lány.

– Küldök nekik is, – nevetett Dunne úr, és jó sokat becsomagoltatott az édességekből.

Fülöp boldogan hagyta el a cukrászdát, édes terhével, új barátjával.

Az utolsó énekóra

Dunne urat egyre jobban érdekelte a kis énekes sorsa, minél többször rágondolt a vele töltött időre. Volt valami szokatlan, különös a fiúcska egyéniségében, mindabban, amit tőle hallott...

Amíg Dunne úr új kis barátja sorsán tűnődik, mi szálljunk vissza a múltba s lépünk be a New York-i XVI. utca legnagyobb bérházában egy harmadik emeleti udvari lakásba:

– Pszt, Karcsi, ne lármázz úgy játékkal, nem látod, hogy anyuska rosszul van?

Suttogó hangon utasította rendre öt éves kis öccsét egy kilenc évesnek látszó leányka.

– Fülöp még te sem ügyelsz? –szólt nagyobb testvéréhez, kis ismerősünkhöz a leányka aggodalmas arccal. – Nem sajnálsz anyuskát?

A pajzán jókedv eltűnt a fiúcska arcáról. Nyugtalan komoly szemmel nézett a kályha mellett álló hintaszék felé. Mint annyiszor, most is ott ült lehajtott fővel, sápadt, szomorú, szenvedő arcú anyuskája. Karcsú fehér kezével halántékát szorongatta. Oly sokszor látta őt így Fülöp s ilyenkor mindig elnehezült kis szíve. Szerette volna elvonni anyja arcáról azt a hideg, fehér, karcsú kezet, s vele mindazt a szomorúságot, mely anyuskája arcára merevedett, amely annyiszor vetett ólmos árnyat a gyermekszoba vidám égboltjára.

– Majd ha nagy leszek, kitalálom, mit kell tennem, – bízta ilyenkor tehetetlenségét a kisfiú.

Most anyjához sietett és megcirógatva kedvesen kérdezte:

– Nagyon beteg vagy anyuskám, nem kívánsz, valamit?

– Köszönöm fiam, ne aggódjatok, majd elmúlik, ha megpihenek.

Fülöp megnyugodva szaladt vissza játékához, de Mária nem tudta leküzdeni aggodását.

Anyjának megváltozott a hangja s homloka szokatlanul forró volt. – Nem, ez nem a megszokott rosszullét! – Csendben kiment a szobából.

A másodemeleti kereskedő családnál pár hét óta egy kedves ápolónővér volt egy beteg mellett. Mária nagyon megbarátkozott vele s most szorongásában hozzá kopogott be segítségért. Míg oda volt, lakásukba egy torzonborz bajuszú, szúrós szemű öreg úr lépett be hegedűtöket szorongatva kezében. Ismerősen nyitott be, ismerősnek fogadták.

– Isten hozta tanár úr, – köszöntötte Fülöp.

– Szervusz Fülöp, jó reggelt Lachance asszony. De asszonyom, ön nagyon gyengének látszik, – szólt a tanár, mikor az üdvözlésére feléje lépő anyát meglátta.

– Isten hozta tanár úr, köszönöm érdeklődését, ma tényleg a szokottnál is rosszabbul érzem magamat.

– Ugye akkor ne is tartsuk meg az énekórát? – ajánlotta a tanár.

– A viláért se hagyják el kérem, én úgylis lepihenek a másik szobában és gyógyulás lesz hallanom tanár úr szép hegedűjátékát s Fülöp szép énekét.

– Fülöp, hallottad ezt? – kiáltott fel lelkendezve a tanár. – Látod, milyen kincs a szép hang, gyógyítani is képes. Állj ide szaporán, műveljük ki ezt az égi kincset!

Fülöp nagy készséggel állt a tanár mellé. – Ó ha anyuskája sebét meggyógyíthatná énekével! Nem is sejtette, hogy a baj fő okát éneke gyógyítja meg majd egykor!

Himmelstein tanár ezalatt elővette hegedűjét, s eljátszotta új szerzeményének egy szép részletét. Míg játszott, a finom, lágy, éteri magasba szökő melódiák elragadták az öreget is s a művészet ihlette vonásokon annyi jóság, nemesség sugárzott, hogy a torzonborz bajusz és szemöldök dacára is szeretni lehetett őt. Most Fülöp énekére került a sor. Az egyes hanggyakorlatok pompásan sikerültek. A tanár szeme ragyogott a büszke boldogságtól.

Hangja tisztán, lágyan csengett...

– Bravó Fülöp! Csak igyekezz tovább. Olyan finomra művelem ki hangodat,ilyent még nem hallott a világ!

Egyre nehezebb, fordulatossabb melódiákat játszott a tanár. Fülöp hangja könnyedén, hajlékonyan követte, oly tisztán, lágyan csengett a hangja, mint virágos mező felett napsütésben szálló pacsirtaének. A tanár átszellemülten szállt a dallamokkal a magasba – míg egyszerre váratlanul a földre pottyant.

Fülöp végre is gyermek volt, figyelme elkalandozott, hamis hangot fogott. A tanár dühösen felugrott, elvörösödött mérgében s fel-alá futkosott. Haját tépve kiáltozta:

– Szégyelld magad Fülöp! Akinek a jó Isten ilyen csodaszép hangot adott, mint neked, az vétkezik, érted, az vétkezik, ha hamisan énekel.

Fülöp már hozzászokott ilyen jelenetekhez, azért egykedvűen várta a vihar elmúltát, akárhogy igyekezett is, nem tudta felfogni, hogy egy hamis hang hogyan okozhat ekkora zivatart.

– Hallgass csak ide Fülöp – húzta felindultan a fiút az ablakhoz. – Hallod ezt a rekedt hangú rikkancsot? Ennek nem adott a jó Isten szebb hangot, nem tehet róla, ha rikácsol, de te, te vétkezel, értsd meg, vétkezel, ha nyávogsz, – dühösködött az öreg művész.

– Tanár úr kérem, – engesztelte meg hamiskás mosollyal a fel-alá futkosó ingerült öreg urat, – engedje meg, hogy újból megpróbáljam az éneket. Jobban vigyázok.

Egyszerre lecsillapodott az öreg, békülékeny lett.

– Látd Fülöp, édes fiam – mondotta jóságos, régi hangján, – te engem mindig az égből rántasz le, ha hamisan énekelsz, azért vagyok olyan dühös. Jer, kezdjük újra. –

Még hangolta hegedűjét, mikor a kis Mari bejött az ápolónővel a szobába. Körülnéztek.

– Hol van a mama?

– Hálószobájában, – felelte Fülöp s szaladt, hogy ajtót nyisson.

– Várjatok csak itt kinn, gyermekek. Jobb lesz, ha egyedül megyek be – szólt az ápolónő.

– Hogy van anyuska, – futott az ápolónőhöz Mari, amikor az kilépett a beteg szobájából.

– Hol van Izabella? – volt a válasz.

– A templomba ment. –

– Menj kis Marim, hívd haza gyorsan. –

A tanár észrevette az ápolónő komolyságát s aggódva suttozta:

– Nagy a baj? –

– Aggódok, hogy nagyon is komoly a baj!

A tanár szótlán begöngyölte selyemkendőjébe hegedűjét s búsan elköszönt.

– Az énekórát elhalasztjuk Fülöp, míg anyuskád jobban lesz.

A jó Isten válasza

A hívek lassanként elszéledtek a templomból s Izabella egyedül maradt. A Szűzanya oltára elé térdelt s buzgó áhítattal imádkozott. Ma különös kérést helyezett a kegyes Szűz anyai kezébe s kedves, finom arca egészen átszellemült az imától. Izabella 18 éves volt, most végezte el iskoláit. Pályát kellett választania. Átérezte annak életre kiható fontosságát. Tudta, hogy azon fordul meg földi és égi boldogsága, ha arra a pályára lép, amelyet Isten jelölt ki számára. Azért imádkozott oly sokat és olyan buzgón.

Himmelstein tanár zeneművésznőnek szánta, anyja sem ellenezte a tervet. Izabella még nem határozott. De ma a szentáldozás után oly világosság ömlött lelkébe, hogy biztosan, határozottan meglátta, mit akar tőle az Isten: A szívét, az életét.

Igen, bizonyos volt abban, hogy az Isten szolgálatára hívja, s ő nemes fiatal szíve egész melegével mondott e hívásra igent. Osztatlanul, fenntartás nélkül átadta magát Istennek.

A Szűzanya közbenjárásával most azért esedezett, hogy a jó Isten mutassa meg neki az utat s módot, ahol s ahogy szolgálatát kívánja. Oly nagy hittel, bensőséggel kérte, hogy biztos volt abban, hogy választ kap.

Ekkor valaki megfogta a karját. Megijedve tekintett hátra, s a kis Mari halvány, ijedt arcát látta füléhez hajolni.

– Izabella, a mama beteg, jöjj haza! – A fiatal leány lelkén egy gondolat villant át:

– Ez lenne a felelet?

Bensőséges fohással tekintett fel a szeplőtelen, erős Szűzre s meghajolt lelkében az isteni akarat előtt.

– Ha ezt akarod, elfogadom, rendelkezél velem Uram.

Otthon az ápolónő fogadta.

– Küldje le kérem a gyermekeket hozzánk – szól Izabellához, ki a komoly hangnak szó nélkül engedelmeskedett. Mikor egyedül maradtak, ezt mondta:

– Úgy látom, anyjának tifusza van. Felelősségemre felkértem az orvost, ki éppen most betegeimnél volt.

– Akkor sietek anyámhoz, – felelte Izabella.

– Vigyázzon, ragályos a baj és veszélyes!

– Annál inkább is ott a helyem – s megindult az ajtó felé.

– Várjon egy kicsit Izabella. Mielőtt átveszi az ápolást, gondoskodnia kell a gyermekekről, mert velük aztán nem érintkezhetik a ragály miatt.

– Hálásan köszönöm jószágát, erre nem is gondoltam. De hová is vigyem őket?

Az orvos kijött a betegtől s az ápolónőnek súgott pár szót, ki ijedten nézett Izabellára.

– Nagy a baj? – kérdezte félve.

– Kedvesem, Ön komoly s családjuk gondviselője, a lehető legsúlyosabb a baj.

– Akkor azonnal átveszem az ápolást, – szól Izabella határozottan. – Az életemnél is nagyobb érték forog most kockán.

– A gyermekeket elvezetem én a közeli árvaházba, a gondnoknő rokonom, biztosan elhelyezi pár hétig őket, – szól az ápolónő, – ön pedig menjen édesem és végezze nemes kötelességét.

A győzedelmes ima

Nehéz, gyötrelmes napok virradtak a Lachance családra. Félelmes betegséggel vívott csatát az orvosi tudomány és önfeláldozó gyermeki szeretet – s minél hevesebb volt a küzdelem, annál bizonyosabbá vált, hogy legyőzöttek maradnak. Izabella lelkét kettős gond emésztette, mert nemcsak a teste, hanem a lelke is beteg volt anyjának. És amily makacsul tört előre a romboló testi baj, épp oly makacsul uralkodott anyja lelkén a megátalkodottság.

Izabella újból és újból megkísérelte, hogy rávegye anyját a szentgyónásra, de nem enyhült meg arcán semmiféle könnyögrésre a kemény, kegyetlen vonás, mely makacsul azt mondja, ha belé kell is pusztulnia: nem!

Izabella kiskora óta ismerte ezt a kemény, merev vonást anyja arcán. A lakók is így látták bevonulni évekké elelőtt négy kis gyermekével és súlyosan beteg férjével, aki hamarosan meg is halt. A szomszédok szerencsétlen házasságról suttoztak, hogy a férj iszákos volt s feleségéhez durván kegyetlen, de bizonyosat senki sem tudhatott, mert Lachance asszony mereven elzárkózott. De nemcsak az emberek elől, Isten elől is elzárta szívét. Nem látták imádkozni, sem templomba járni. Valóban, valami nagyon megkeményíthette szívét egykor. Gyermekei vallásos életét nem akadályozta, de maga nem vett benne részt, nem adott rá jó példát s ez az érzékeny gyermeklelkében néma kérdőjelként hagyott nyomot.

S most halálán volt. Izabella mélyen átérezte annak komolyságát, elrettentő voltát, mi az, készületlenül állni az örök Bíró elé. Heves, gyötrő zokogással borult a kereszt elé.

– Nem! Nem! Az nem lehet, hogy anyám szentségek nélkül haljon meg, nem, nem, nem, ő nem kárhozhatik el, irgalmas az Isten.

Buzgón imádkozott s a szomszédokkal is imádkoztatott anyja megtéréséért. De úgy látszott, minden hiába, mert ahányszor kérlelte lázban vergődő anyját, hogy engedjen papot hívni, mindig makacsul rázta a fejét: Nem és nem.

Izabella már csak anyja lelkét féltette, de az állandó vesztett harc kimerítette erejét. Az ápolónő megszánta, s egy éjjelre felváltotta s aludni küldte a szegényt. Izabella elhagyta ugyan a betegszobát, de aludni hogyan is bírt volna, mikor tudta, hogy anyja minden percben meghalhat, s lelke, a halhatatlan lelke az örök sötétségbe zuhanhat. Ezt nem nézhette nyugodtan. Térdre borult s olyan bensőséges hittel, erővel imádkozott, mely azt mondja: El nem bocsátlak Uram, míg meg nem hallgatsz! Hogy meddig imádkozott, nem tudta, arra figyelt fel, hogy az ápolónő vállára tette kezét.

– Hát így pihent Izabella?

– Anyámért imádkoztam.

– Kell is édesem. Most menjen be hozzám, nem hagyhatjuk már egyedül.

Izabella anyja ágyához sietett, ki gyenge mosollyal jelezte, hogy megismerte. Ez a mosoly felbátorította a leányt. Gyengéden átölelte anyját s csókjaival elhalmozva kérlelte:

– Anyám, édes jó anyám, ugye te mindig nagyon szeretted bennünket, ugye csak azért éltél, hogy minket boldoggá tehess ...?

A nagybeteg szeméből könnyek hullottak. Igenlőn bólintgatott.

– Anyám, arra a szeretetre kérlek, mely szívedben értünk ég, teljesítsd kérésemet: Gyónjál meg!

A nagybeteg izgatott mozdulatot tett, látszott, hogy mélyen vívódik lelkében a makacs, dac a kegyelemmel.

A leány elszántan folytatta az ostromot.

– Ugye fájna a szíved, Anyám, ha soha sem láthatnál, ha végleg elveszítenél bennünket, pedig ha Istentől elfordulva halsz meg, örökre el leszünk szakítva egymástól, ugye ezt nem akard édes jó Anyám? – Gyöngéden simogatta a nagybeteg szenvedő arcát, csókolgatta hideg kezét. Lassan megenyhült az anya arcán a merev vonás. Szeméből patakzott a könny. Egy ideig néma csend volt a szobában, csak a beteg lázas lihegése hallatszott, végre megvívta a csatát... és győzött a kegyelem.

– Menj kedves gyermekem, menj gyorsan papért – szólalt meg most izgatott sürgetéssel a beteg. – Ó én szerencsétlen gögös lélek! Siess gyermekem, hogy késő ne legyen, s még elnyerhessem a jó Isten bocsánatát, kitől kemény szívvel elfordultam, pedig én voltam a bűnös, a hibás! ... – mondta szaggatottan.

Izabella szívét kimondhatatlan hála és boldogság töltötte el. Anyjának megtört tekintetében most alázat, bánat, szelídség tükröződött, az isteni kegyelem behatolt a szegény szívbe és megolvasztotta, átalakította azt.

– Köszönöm, édes Istenem, – sóhajtott fel a leány s elsietett a papért. A jó ápolónő addig elrendezte a szobát az Oltáriszentség fogadására.

Nemsokára megérkezett a pap. Izabella boldogan vezette anyja szobájába. Negyedóra múlva kijött a szobából s Izabellát hívta.

– Leányom, siessen be anyjához, fontos dolgot akar közölni Önnel s már nagyon fogytán az ereje. Engem a titoktartás köt, azért siessen, hogy még közölhesse.

Izabella besietett. Alig ismert rá anyjára, olyan boldogság, béke ragyogott arcán, amilyent soha sem látott azon. Feszületet szorongatott kiaszott kezében, áhítattal ajkához emelgette.

– Édes leányom, áldjon meg a jó Isten, hogy ezt a boldogságot megszerezted számomra.

Menj, menj Milwaukee-ba...

– Anyám, ugye milyen jó a jó Isten, mennyire boldoggá tud tenni bennünket?! Akartál valamit mondani nekem?

– Édesem először is bocsáss meg... szeresd testvéreidet... légy helyettem anyjuk ... s ha meghaltam ... menj ... menj el... – éles szaggatott köhögés rázta meg a beteget s önkívületbe esett.

Izabella keltegette s mikor magához tért, kérdezte:

– Anyám, mond meg, hová menjek?

– Menj, menj, Milwaukee-ba. Ígérd meg, hogy elmentek... – szaggatottan, kínos erőlködéssel tagolta az egyes szavakat a haldokló.

– Ígérem, anyám. S mit csináljunk ott, kihez menjünk?

– Menj, menj ... – a nagybeteg dadogni kezdett, kínosan vonaglott, még egyszer felnyitotta szemét, ijedten kapott keresztje után, suttogva, Jézus, Mária nevét említve meghalt, anélkül, hogy befejezte volna megbízását.

Izabella zokogva borult halott anyjára s hidegő kezét csókolgatta.

– Ígérem, hogy helyettesítlek, a jó Isten megmentette lelkedet, viszonzásul vállalom, amit kívántál tőlem.

Az elutazás

A temetés után Izabella visszahozta kis testvéreit az elárvelt lakásba. Az orvos a ragály miatt nem engedte a gyermekeket anyjuk halálos ágyához, sem a temetésre. Kíméletesen

közölte velük a gyász hírt. A gyermekek sírtak, de mégis, mikor a lakásba benyitottak, anyjukat keresték.

– A mamát akarom látni! – kiáltott fel a kis Mari.

– Nem! A mama nem halt meg –, erősítette Fülöp, – ugye Izabella, nem igaz, hogy ő meghalt?

– Meg akarom anyust csókolni, vezess hozzá Izabella, –

– Kedveseim – felelte könnyes szemmel Izabella, – Anyus igazán nincs már itt, az égben van, a jó Istenhez költözött és azt üzeni nektek, hogy legyetek nagyon-nagyon jók.

A gyermekek összejárták a lakást és sírva keresték anyjukat: anyus jöjj elő! – anyuskám, hol vagy? – s az eredménytelen keresés után egymásra borulva sírt a három gyermek. Izabella sok kísérletezés után végre megnyugtatta őket.

– De mi történt a szobánkkal, más, mint azelőtt – nézett körül Fülöp.

– Becsomagoltam dolgainkat, mert nemsokára elutazunk, – felelte Izabella.

– Elutazunk? – három csodálkozó szempár meredt Izabellára – hová megyünk?

– Millwaukee-ba, gyermekek.

– Miért megyünk oda? S kihez megyünk, s mikor jövünk vissza – kérdezték össze-vissza.

– Semmit sem tudok biztosan kedveseim, csak azt, hogy oda megyünk. Oda kell mennünk. Anyuska kívánta így. A többit majd ott megtudjuk.

– Nem is lesz rossz az utazás, – állapította meg Fülöp.

Ekkor lépett be hozzájuk a család meghitt bizalmasa, a jó ápolónővér.

– Kedves Izabellám, bocsássa meg, hogy beleavatkozom a dolgaikba, de jól meggondolta elutazásuk következményeit? – szölt a kész csomagokra mutatva az ápolónő.

– Jó Mari kisasszony, nem tudok másként tenni, s mert ön olyan áldott jó volt hozzánk anyám betegsége alatt, beavatom titkainkba s ítéljen azután, hogy tehetek-e másként. Mari, Fülöp, jertek ti is ide, hallgassátok meg, amit mondok.

A két gyermek Izabella mellé állva figyelt.

– Édes jó anyánk halála napján magához hívott és papot kívánt. Én gyorsan teljesítettem kérelmét s elhívtam hozzá plébános urunkat. Szentgyónása után a plébános úr sürgősen anyám betegágyához küldött, mert anyámnak fontos mondanivalója volt számomra halála előtt. Nagyon nehezen tudott már beszélni, minduntalan fuldokló köhögés kínozza. „Gyerme kem menj Millwaukee-ba”, ezt a pár szót ismételte kínos erőlködéssel. Arcán láttam a nagy gondot és igyekezetet, hogy kívánsága okát is közölje velem, de önkívületbe esett s meghalt mielőtt megmondhatta volna titkát.

– Hát igazán meghalt a mama? – szölt Fülöp – én még most is úgy látom, amint a hintaszékben ült fejét kezére hajtva.

– De miért kell Milwaukee-ba menniük, ha az okot nem tudja? – kérdezte az ápolónő. – Messze fekszik New Yorktól és igen költséges az odautazás.

– Mindenki lebeszél tervemről, – sóhajtott Izabella... – a tisztelendő főnöknő sem akar elengedni. Felajánlott egy zenetanárnői állást, hogy gondoskodhassam testvéreimről, de ha én is, a többiek is láthatták volna haldokló anyám arcát, amikor könyörgött, hogy menjek a nevezett városba, bizonyára nem tennének mást, mint én, és odamennének.

– Hátha lázában félrebeszélte édesanyja?

– Gondoltam rá magam is nem egyszer, mikor lelkemben vívódtam. De nem tudom hinni, hogy csak félrebeszélte. Ezt a helynevet soha nem említette anyám, hogy találhatta volna ki élete legkomolyabb pillanatában. Nem, érzem, hogy komoly, fontos az, amiért akarta, hogy menjünk.

– És kockára akarja érte tenni a biztos jövőt?

– Nem tehetek másként. Nem tudom felmenteni lelkiismeretemet haldokló anyám utolsó óhajának teljesítése alól. Sokat imádkoztam s úgy hiszem, Isten előtt kedves dolgot cselekszem, ha szentnek tartom anyám végső akaratát. Bizom, abban, hogy a IV. parancs

teljesítéséért megáld a jó Isten. S ebben bízva elindulok, ugye édeseim? – fordult testvéreihez.

– Igen, menjünk Izabella – lelkendezett Fülöp és Mari.

– Szabad – kiáltotta Izabella, az ajtókopogtatásra figyelve.

– Himmelstein tanár úr jön, – kiáltotta Fülöp s kirohant a szobából, hogy elsőnek üdvözölhesse rég nem látott tanárát. Mari és Kari is odaszaladtak és nagy örvendéssel kísérték be az öreg urat, kinek láthatólag jól esett a szíves fogadtatás. Izabella is örömmel üdvözölte öreg barátjukat.

– Eljöttem Izabella, hogy megnyugtassam. Ne aggódjanak jövőjük miatt. Az biztosítva van, arról én kezeskedem.

– Nem értem, mire gondol tanár úr?

– Itt a szerencséd, itt a jövőd, itt a gazdagságod! – kiáltott fel büszke boldogsággal az öreg, Fülöpre mutatva.

– Most még úgy sem értem tanár urat, hiszen Fülöp még kis gyermek.

– Gyermek, igen gyermek, de a hangja, a hangja?!

– Mi van a hangjával?

Ily tisztán csengő szopránhang nincs New Yorkban, de nincs az egész Egyesült Államokban még egy.

– Tanár úr csiszolta ily kedvessé, – szólalt hálás hangon Izabella.

– Nem kedves ez a hang Izabella, hanem angyali, mennyei szép. Elámulnak New York lakói, ha hallgatni fogják.

– Hallgatni fogják Fülöpöt, de hol? – csodálkozott Izabella.

– Ahol csak felléptetjük. Mindenütt elragadja az embereket. S önök oly jövedelemhez jutnak kedves Izabella, hogy gondtalanul élhetnek mindnyájan. Kincs ez a hang, nagy kincs, én mondom.

Beszéd közben csak úgy ragyogott a boldogságtól az öreg úr.

– Hogy csodagyerekké tegyük Fülöpöt?

– Máris az! – kiáltott fel büszkén a tanár.

Izabella izgatottan nézett a gyermekekre s átküldte őket játszani a másik szobába. Aztán a tanár felé fordult komoly határozottsággal:

– Kedves tanár úr, – kezdte – anyám halála óta én vagyok felelős a gyermekekért, Fülöpért is, és én nem engedhetem meg, hogy koravén csodagyerekké válják azért, mert nekünk szükségünk van pénzre.

– Mit mond, mit mond, hogy nem engedi fellépni?

– Soha sem egyezem bele! A boldog gyermekkort venném el tőle, ha ezt megengedem. Az ünnepeltetés tönkretenné a lelkét, egész életét.

– Hiszen őrizhetné Ön és én is mellette lennék, – próbálkozott álmait keresztülvinni a fanatikus öreg.

– Nem tudnánk megőrizni a rossztól, – csóválta fejét Izabella.

– De az a mennyei szép hang! S azt ne hallgassa senki? – szinte kétségbeesetten nézett a leányra.

Egy ideig izgatottan fel-alá szaladgált a szobában, majd arcán leírhatatlan szomorúsággal kiáltott fel:

– Izabella, ha tudná, mily nagy gonddal, szeretettel ápoltam ezt a hangot, éveken át az volt legszebb álmom, egyetlen örömöm, hogy hangversenyteremben lássam őt! Nem, nem engedhetem meg, hogy megtiltsa Fülöp fellépését! – heveskedett.

– Sajnálom kedves tanár úr nagyon, de vállalt kötelességem nem engedi, hogy beleegyezzem.

Különben is a napokban elutazunk Milwaukee-ba.

Az öreg úr szívéhez kapott s elsápadva leült.

- Fülöp is elmegy, itt hagy?
- Mindnyájan elmegyünk.

Az öreg tanár sírva fakadt és megtört hangon kérlelte a leányt:

– Izabella, ne vigye el Fülöpöt, hagyja nálam, öreg ember vagyok már, kevés időm van hátra. Ne fosszon meg egyetlen örömtől, úgylis egész életemben szerencsétlen voltam. – Az öreg kissé elhallgatott, majd tovább könnyörgött panaszosan. – Évek óta csiszoltam, gondoztam ezt az angyali hangot s öreg életem egyetlen öröme az volt, hogy Fülöpömet közönség előtt halljam énekelni s lássam megindultan az emberszíveket... Izabella, mondjon „igen”-t!

Izabella könnyes szemmel, izgalomtól reszkető hangon, de határozottan mondta:

- Nem tehetem, nem tehetem.

Az öreg tehetetlen fájdalomban feljajdult s szó nélkül kirohant a szobából.

Fülöp új barátja

Amint tudjuk, Izabella keresztülvitte anyja utolsó kívánságát, mert kis Fülöp barátunkat a milwaukee-i kirakatok előtt találtuk. E szükséges kis visszapillantás után keressük fel újból őt, ki a cukrászoltban elköltött jó uzsonna után vidámabban ugrándozott az utcán Izabellára várva.

Végre megjelent az utca kanyarulatánál a gyászruhás karcsú fiatal leány. Kérdezni se kellett, rá volt írva sápadt, szomorú arcára, hogy újból sikertelenül kopogtatott munkáért. Mikor Fülöpöt észrevette, mosolyogni kezdett:

- Nem fáztál meg kedvesem? Hibáztam, hogy itt hagytalak, – mondta aggódva.

– Nem, ó nekem nagyszerű dolgom volt, míg oda voltál, – kiáltott Fülöp a csomagot magasra emelve, – látod ezt?

- Hogy jutottál hozzá Fülöp? – kérdezte ijedten Izabella.

– Dunne úrtól kaptam.

– Ki az a Dunne úr?

– Egy kedves jó ember, az én barátom, aki úgy pödri a bajuszát, mintha ki akarná tépni, meg is mondtam neki, hogy ne fáradjon vele, azt úgy sem tudja kitépni.

– De Fülöp, hogy beszélhetsz így egy idegennel s hogyan fogadhatsz el tőle ajándékot?

– De Izabella, – kacagott fel Fülöp, – Dunne úr nem idegen, ő az én barátom.

– S úgy kérted tőle?

Fülöp még vígabban kacagott.

– Nem én kértem, ő kért, hogy fogadjam el, mert nem maradhatott velem tovább a cukrászdában.

– Cukrászdában? hát ott is voltál? – kérdezte Izabella egyre nagyobb csodálkozással.

– Voltam bizony, pompásan uzsonnáztunk Dunne barátommal!

– Máskor nem hagylak egyedül Fülöp, ki tudja, milyen kezekbe kerülhetél volna. Hála a jó Istennek, hogy most megőrzött.

– Hogyan örül majd Mari és Károly a sok édességnek, – örvendezett Fülöp, amint hazafelé mentek.

Sietve mentek fel lakásukra, mert már későre járt az idő. Otthon háziasszonyuk, Downingné barátságos mosollyal fogadta őket.

– Van-e jó hír Izabella?

– Sajnos nincs kedves néni, de Fülöpöt szerencse érte.

– Nézze meg Downing néni, mit kaptam? – s ragyogó szemmel mutogatta a csomagot.

Kari és Mari, mint a sáskaraj a vetésre, úgy vetették magukat az édességre.

– Majd vacsora után osztjuk szét, — tett köztük igazságot Izabella.

– Downing néni, akkor kérjük hamar a vacsorát – kérték a jó asszonyt víg ugrádozással a gyerekek.

Downingné jólelkű asszony volt, a kis Lachance családot valóban őrangyaluk vezette a jó, megbízható asszony házába.

Mikor megérkeztek New Yorkból, Izabella az állomás várótermében hagyta a gyermekeket, s elindult szállást keresni, céltalanul, tanácstalanul járta az utcákat. Sápadt szép arca, szerény, de finom megjelenése, látható nagy elhagyatottsága feltűnt az éppen arra siető Downingnének és megszólította Izabellát. Ez a kis szeretetszolgálat nyomban elnyerte jutalmát: Downingné lakókat kapott üresen álló szobáiba s hozzá még oly kedves lakókat, akikhez hasonlókat nem ismert. Az elárvult kis Lachance család részére meleg otthont teremtett Downingné jó szíve.

Vidáman csengett a gyermekek éneke.

– Aztán kitől kapta Fülöpkém ezt a sok édességet, – kérdezte Downingné, mikor vacsora után szétszította Izabella a sok édességet.

– Dunne János úrtól.

– Dunne Jánostól? – kérdezte csodálkozva Downingné. – Ismerem, mindenki ismeri őt, igen jószívú, nagyon vallásos úriember. Szegény, mindig olyan szomorú.

– De mikor velem beszélt, nem volt szomorú, csak olyan különösen nézett rám, – szólt Fülöp.

– Szegény ember, – sóhajtott Downingné Izabellához fordulva – 20 év előtt hűtlenül elhagyta menyasszonya s azóta mindig szomorú. Nem is nősült meg, jólelkű, barátságos, de az öröm elhagyta.

- Szegény, – szólalt meg részvétellel Izabella. – Szeretném megismerni, biztosra veszem, hogy nemes jellemű ember, a szenvedés finomítja a lelket.
- Akkor te is nemes jellem vagy Izabella, – szólalt meg a kis Mari, nővéréhez simulva, – mert sokat szenvedtél anyuska halálakor s most is.
- Hogy eltalálta az igazat a kis lelkem! – Szólt könnyes szemmel Downingné.
- Izabella gyorsan felkelt az asztaltól s elkezdte az asztali imát, hogy elterelje önmagáról a figyelmet.
- Fülöp egy örömhírt mondok neked, levelet kaptam New Yorkból, találd ki kitől?
- Nem Himmelstein tanár úrtól?
- Eltaláltad. Nagyon szépen, kedvesen ír, búcsúzik, hazamegy Németországba.
- Ó de sajnálom, hogy elmegy, s többé nem láthatom meg, úgy szerettem a tanár urat.
- Igen, én is sajnálom, sok jót tett velünk.
- Én mindig imádkozom érte, mert olyan jó volt hozzám. – Szólt Fülöp hálás hangon.
- S tudod, mit küldött? 150 dollárt, hogy azt használjuk fel, de ezt tennünk nem szabad.
- Miért nem, ha odaadta?
- Más pénzére nem szabad támaszkodnom, ezt csak a legvégsőbb szükségben használnám fel.
- Kaptál állást Izabella? – érdeklődött Fülöp, aki a sütemények miatt erről egészen megfeledkezett.
- Sajnos, nem. Mindenütt elutasítanak, – sóhajtott fel a leány, – ha így folytatódik, félek, hogy hamarosan vissza kell mennünk New Yorkba.
- Miért nem megyünk mindjárt?
- Mert még nem tudom, miért küldött ide bennünket jó anyánk. Míg a pénzünk futja, itt maradunk, ha elfogy, akkor fel vagyok mentve ígéretem alól.
- Ugye énekelünk ma este? – zavarták meg a beszélgetést a kisebb gyermekek, s mikor meghallották az igenlő választ, víg ugrándozással siettek a zongoraszobába.

A megzavart hangverseny

Mire Izabella a szobába ért, a gyermekek már felnyitották a zongorát és tréfás előadást rögtönöztek. A kis Kari karmesternek csapott fel, feltette Downingné pápaszemét s egy székre állva dirigált egy nagy bottal. Fülöp és Mari pajkos vidámsággal engedték dirigáltatni magukat. Vidáman csengett a gyermekek éneke. Valamennyinek szép hangja volt. Downingné meghatva sóhajtozott.

– Tizennyolc éve nem voltam ilyen boldog, mint most, mióta ezeket az angyalhangú gyermekeket hallom énekelni. Eszembe jut a madárdalos virágos mező, a csendes békés falu, ahol ifjúkoromban éltem s így felvidul tőle a szívem. – Az ének hirtelen félbeszakadt.

– Izabella jöjj csak ide, egy ember van az ablaknál, – kiáltott fel Fülöp s az ablakhoz futott. Izabella követte. Kinézett.

– Nem látok senkit Fülöp, te tévedtél.

– Nem tévedtem, egy férfi volt, az biztos.

Izabella aggódva nézett ki a sötét estébe. Szeles, hideg téli idő volt, kissé megborzongott.

– Nincs semmi baj, – nyugtatta meg önmagát, – jöjjetek kicsikék, énekeljünk.

– De ugye lehetek továbbra is karmester? – hízelkedett a kis Kari.

– Ha hibátlanul vezeted az éneket, igen.

S nem tudni, a kitűnő karmester, vagy a zongorakíséret volt-e az oka – bár lehet, hogy a nagyszerű édesség villanyozta fel a kis művészeket – de ma önmagukat felülmúlva énekeltek a gyermekek. Fülöp művészi trillákat hallatott, hogy mindnyájukat elragadta s a szívekbe tavaszi boldog vidám hangulatot keltett.

Downingné összegyűjtötte szobájában a szomszédokat, akik titokban lélegzetvisszafojtva hallgatóztak. De az ének végén önmagukról meglepődve hatalmas tapsviharral jutalmazták a művész énekét. Ha már elárulták magukat, be is nyitottak a szobába, mert ismerősök voltak. De ez az ünnepeltetés nagy zavarba hozta a kis művészeket s mintegy kis ijedt madárcsapat rebbentek szét.

– Ni, valaki benéz az ablakon, – kiáltotta most hirtelen a hívatlan vendégek egyike. – Izabella hirtelen az ablak felé szaladt s most csakugyan látott ott egy férfiarcot. Az utcalámpa fénye ráesett arcára. Nagykarimájú kalapja erősen le volt húzva homlokára, sötét pápaszeme, a torzonborz nagy haja és szakállja félelmessé tették. Izabella egész testében reszketett. Egy férfi a hallgatóság közül hirtelen felrántotta az ablakot, de a leselkedő már eltűnt.

– Még sohasem járt itt betörő, pedig már közel 20 éve lakom itt, – sóhajtott fel ijedten Downingné.

– Fülöp, az előbb is ezt a férfit láttad? – kérdezte reszketve Izabella.

– Igen, az előbb is ezt láttam.

– Mintha rád lesett volna Fülöp, – aggódott Izabella.

Lassan lecsillapult az izgalom, a hallgatóság hálálkodva búcsúzott, s sorra megnyugtatták Izabellát, hogy nem kell a betörő miatt aggódnia. Ijedten menekült el és nem mer visszatérni.

Mikor magára maradt a kis család, Izabella esti imára hívta össze a gyermekeket, de alig térdeltek le, ismét megzavarta nyugalmaikat egy szokatlan eset. Élesen csengettek a kapun.

Downingné nyitott ajtót. Egy fiú állt ott s egy csomagot adott át. – Lachance Fülöp úr számára hoztam. – Köszönés után nyomban el is tűnt.

Kíváncsian bontották fel a csomagot s nagy csodálkozással kiáltottak fel:

– Egy télikabát!

Fülöp kezébe vette, magához mérte.

– Éppen jó nekem. Felpróbálhatom? – s már bele is bujt.

– De ki küldhette? Honnét való? – csodálkozott Izabella.

Fülöp épp a télikabát zsebeit próbálta ki, s egy levelet húzott ki onnét.

– Izabella, nézd ebből megtudjuk a titkot.

Felbontották a levelet s Izabella hangosan olvasta.

Kedves kis Barátom!

Karácsonyi éneked annyira meghatotta szívemet, hogy több mint 20 éve nem voltam olyan boldog, mint ma. S mert a karácsony hangulata örömszerzésre, ajándékozásra buzdítja az embert, azért küldök neked ajándékot. Tisztelettel kérem kedves Nővéredet, szerezz meg nekem az örömet, hogy megengedi, hogy elfogadd e télikabátot. Pár napra üzleti ügyek miatt el kell utaznom, de amint megjövök, felkeresem otthonodat, hogy bemutatkozhassam kedves Nővérednek s találkozhatssam veled.

Öreg barátod:

Dunne János.

– Nem utasíthatjuk vissza, – szólalt meg Izabella meghatottan.

– Pompás! – ugrándozott Fülöp s két testvére is boldogan ugrándozott körüle.

Egyszerre éles zajjal megszólalt ismét a csengő. Megijedtek. Mi lehet ez megint?

Aggódva nyitottak ajtót.

– Lachance Fülöp úr számára hoztam egy csomagot.

– De kitől? – kérdezték ámulva.

– Egy úr küldeti cégünkkel, ki nem közölte velünk nevét. Ki van már fizetve.

S ezzel a férfi eltávozott.

– Különös! Érthetetlen! Ma minden olyan titokzatos. Komolyan félek, – szólt Izabella.

– Már ugyan mitől félne Kedvesem, – nevetett a jó háziasszony. – Két új kabátot kapni nem olyan félelmes dolog.

Fülöp ezalatt alaposan megvizsgálta mind a két kabátot.

– No Fülöp, melyiket választod?

– Ezt, amit Dunne úr küldött! Tudod miért akarom ezt inkább?

– Miért?

– A bélése olyan szép kék, mint a Szűzanya palástja a kedves nővérek kápolnájában.

– A Szűzanya színe? – élénkült fel Izabella, s láthatólag visszanyerte nyugalmát. – Ó hogy is aggódhattam, hiszen a Szűzanya oltalma mindig velünk van.

Az átélt izgalmaktól nyugtalanul aludt s fel-felriadva, a Szűzanya oltalmát, főleg az ablakon beleső félelmes ember ellen kérte.

Sötét felhők

Sápadtan, fáradtan ébredt fel Izabella. Nagyon gyengének érezte magát. A felelősség tudata, mely vállaira nehezedett, milwaukee-i útjuk sikertelensége a jövő reménytelensége felőrölte fiatal leányerejét. Nagyon elhagyatottnak érezte magát és kislelkűség szállta meg. Elkeseredve önmagát hibáztatta, hogy oktalanságot cselekedett, mikor elhagyta New Yorkot, a biztos otthont, a baráti kört.

Ránézett édesen alvó kis testvéreire. Mi lesz velük? Lesz-e mindvégig elég ereje küzdeni e három gyermekért. Igen gyengének érezte magát testben-lélekben s gyötrődve zokogni kezdett.

A gyermekek ezalatt ébredezni kezdtek a másik szobában. Fülöp felébredve gyönyörködve szemlélte ágyából télikabátját. Eszébe jutott, hogy ezt szép karácsonyi énekének köszönhette s örömeiben dúdolgatni kezdte újból. Majd a végső szakaszt hangosan énekelte már:

Ember, borulj le arcra,
Figyelj az angyalszóra.
Hívását buzgón kövesd,
Mert a kis Jézushoz vezet.
Karácsony éj, kegyteli éj,
Szent éj, ó áldott éj.

Izabella meggyötört lelkére mint balzsamcsepp hatott a kedves gyermek-ének. Lelkének erős hite felülkerekedett, legyőzte kislelkűségét, belekapaszkodott nagy bizalommal a jó Istenbe s felvette ismét keresztjét, hogy hordozza azt. Vidáman szólt be a gyermekekhez:

– Egy-kettő, talpra – s valamennyit megcirógatta, tréfált velük s nemsokára vidám kacagás töltötte be a szobát.

– Fülöp, ha gyorsan felöltözöl, eljöhetsz velem a templomba.

– Felvehetem az új télikabátot?

– Igen.

– Pompás lesz, akkor sietek.

A templomba éppen szentmisére érkeztek. Izabella a Szűzanya oltára elé térdelt és nagy áhítattal imádkozott. Minden gondját, baját könyörgő, nagy bízó hittel a kegyes Szűz anyai kezébe helyezte.

Fülöp már elunta magát, s nővéreire tekintett, hogy menjenek. Most tűnt fel neki először, hogy Izabella milyen sápadt és szomorú.

– Izabella, – szólította meg nővérét a fiúcska, mikor kiléptek a templomból –, mondd csak, nincs valami gondod?

– Miért kérded fiacskám?

– Mert olyan szomorú vagy s olyan nagyon imádkoztál. El nem tudom találni, hogy ugyan mi gondod is lehetne.

– Mi gondom? – sóhajtott Izabella, de aztán mosolyogva folytatta – igazad van, mi gondom is lehetne, mi gondja is lehet annak, aki felett a Szűzanya örködik?

Egy darabig szótlánul mentek egymás mellett, csak a lépteik alatt megroppanó hó zaja hallatszott. A nap szikrázva törött meg a fagyott hópelyheken. Fülöpöt felvillanyozta a szép, friss téli idő.

Meghalt? ... kérdezte Fülöp.

– Izabella, ne menjünk még haza, oly szép itt kinn, menjünk a játszótér felé.

– Jól van, de messze nem mehetünk, mert egy kicsit gyengének érzem magam.

A városi park felé tartottak tehát, alig látszott egy-két lépés a frissen esett havon. Délelőtt néptelen a park. Egy-egy szán csilingelése hallatszott csak. Délután már veszélyes itt járni az iskolás gyermekek hólabdacsatája miatt.

– Nézd, két kedves nővér jön ott velünk szemben – szólt Fülöp.

– Iskola-nővérek, – felelt Izabella, milyen öröm látni őket.

Az apácáknak is feltűnt a két testvér.

– Milyen kedves testvérpár. Szépek, finomak, – szólt az egyik.

– És katolikusok, – egészítette ki a másik nővér.

– Hát ezt meg honnan tudja, kedves nővér?

– Láttam, hogy templomból jöttek. A kis fiúcskának poros volt a térde.

Hirtelen meg kellett állniuk, egy éles kiáltás hallatszott utánuk s utána tompa zuhanás. Visszafordultak s még inkább megijedtek.

– Az a szép gyászruhás leány esett össze, – szólta az egyik nővér, – siessünk segítségére. – Senki sem volt a közelben, csak egy torzonborz külsejű embert láttak átszaladni az úton az apácák.

Fülöp ott állt tehetetlenül nővére mellett. Sápadtan, rémült arccal nézte s mikor az apácák odaértek s Izabellához hajoltak, Fülöp reszketve kérdezte:

– Meghalt?

– Légy nyugodt, kis fiam, nem halt meg, – vigasztalta az egyik nővér.

– Bántotta nővéredet az a pápaszemes férfi, aki elszaladt? – kérdezte az egyik apáca.

– Melyik férfi? – csodálkozott Fülöp.

– Az a nagy szakállú, nagy kalapú, fekete pápaszemes férfi, aki az előbb szaladt el tőletek?

– Én nem láttam, de Izabella biztos attól ijedt meg, mert ez az ember lesett be ablakunkon is.

– Kis fiam, nézd, ott közeledik egy szán, hívd ide csak.

– Jöjjön kedves nővér, emeljük fel szegénykét, – rendelkezett az idősebb apáca.

A szán pár perc múlva csilingelve állt meg a nővérek mellett, akik a kocsis segítségével elhelyezték az ájult leányt a szánon. Az idősebb nővér – láthatólag a főnöknő – felült a szánra a beteg mellé, s a fiatalabbnak azt mondta: –

– Kedves nővér én a beteget elviszem hozzánk, ön meg vezesse haza a kis fiút.

Izabella csak a zárda fogadójában ébredt fel. A nyugágyon fekvé találta magát. Csodálkozva nézett körül.

– Hol vagyok? Mi történt velem?

– Legyen nyugodt kedvesem, – bízta a jóságos apáca, – jó helyen van. Pihenjen csendben.

– Fülöp, de hol van Fülöp, – kiáltott nyugtalanul –, eltűnt, elvitte ... – s ismét elvesztette öntudatát.

Mire szegény leány ismét magához tért, a jó kedves nővérek Fülöpöt ágya mellé ültették.

– Itt vagy Fülöp, nincs semmi bajod? – sóhajtott örömmel. – Hála Istennek – s az izgalomtól heves zokogásba tört ki.

A jó nővérek gondoskodása lassan megnyugtatta a beteget. Milyen jó itt lenni! Milyen jók a kedves nővérek, szólta hálásan Izabella. Lelkét nagy béke, boldogság árasztotta el, s hatalmas vágy ébredt fel benne, hogy soha ne hagyja el ezt a helyet. Most érezte csak erősen vállalt keresztjének súlyát, de aztán meghajló lélekkel sóhajtott:

– Ahogy akarod, ameddig akarod, Uram.

A tisztelendő főnöknő visszajött érdeklődni a betege iránt. Izabella már egészen megerősödve elbúcsúzott a jó kedves nővérektől, meghatva köszönte meg jóságukat.

– A viszontlátásra – búcsúzott el a főnöknő.

– Imádkozzék értem kedves Nővér, hogy ez a viszontlátás mielőbb valóra váljék.

Vissza New Yorkba

Izabella végre megívta lelkének harcát, határozott: elhagyják Milwaukee-t, visszamennek New Yorkba. Sok imádsággal kiesdett égi jelnek tekintette azt a levelet, amelyet New Yorkból kapott volt tanárnökjétől, Cecília nővértől. Újra és újra elolvasta:

Kedves Izabellám!

A szeretet, mellyel irántad kiskorodtól kezdve viseltetem, megadja a jogot, hogy beavatkozzam ügyeidbe.

Boldogult Anyád halála után visszautasítottad segítő kezemet, s most újból feléd nyújtom azt. Eddig már beláthattad Kedvesem, hogy hirtelenkedve cselekedtél, mikor elhagytad New Yorkot, de legalább szíved nyugodt lehet, hogy eleget tettél Anyád kívánságának, nem lenne okos, ha ez az ok tovább is Milwaukee-ban tartana. A felajánlott állást nem töltöttem be végleg s így bármikor jössz, elfoglalhatod, örülnék, ha mihamarabb viszontláthatnálak.

A régi nagy szeretettel imádkozik érted és vár

*volt tanárnőd
Cecilia nővér.*

– Kedveseim, visszamegyünk New-Yorkba, – szólt Izabella testvéreihez.

– Nagyszerű, ismét utazunk, – örvendeztek a gyermekek.

Izabella visszanyerte lelkének rugalmasságát, határozottságát és hozzáálltak a csomagoláshoz. Nagy munkájában kopogás zavarta meg. Egy kedves arcú fiatal leány lépett be.

– Bocsánatot kérek, hogy ismeretlenül zavarom. A tisztelendő főnöknő megbízásából jöttem az Iskola-Nővérek zárdájából. A tisztelendő főnöknő érdeklődik hogyléte iránt. – Izabellát meghatotta a jóságos figyelem.

– Nagyon köszönöm a tisztelendő Főnöknő jóságát, teljesen egészséges vagyok. Elutazás előtt állunk, a napokban visszautazunk New Yorkba.

– Elutaznak? – A tisztelendő főnöknő nagyon fogja sajnálni, mert remélte, hogy még viszontlátja, úgy megszerette őt.

– Én sem felejttem el soha a tisztelendő főnöknő jóságát és hiszem, hogy ha a jó Isten engedi, még felkereshetem őt.

Azután tovább beszélgetve a fiatal hölgygel, ki az intézetnek volt régi növendéke, annyira megszerették egymást, hogy meleg barátságot kötöttek, s azzal búcsúztak el egymástól, hogy Izabella elutazásakor a vonatnál is találkoznak.

Este a vacsoránál Fülöp egyszerre Izabellához fordult:

– Valamiről elfeledkeztünk Izabella!

– Mi az, amit elfelejtettünk?

– Hogy Dunne úr el akar hozzánk jönni pár nap múlva, emlékszel, hogy ezt írta?

– Sajnos, vele már nem találkozunk.

– Nagyon sajnálom itt hagyni új barátomat!

– De tartozunk is neki valamivel, meg kell köszönnöd Fülöp a télikabátot.

– Írjak neki levelet?

– Igen Fülöp, ezt kell tenned.

Fülöp vacsora után hozzá is fogott a nagy munkához, a levélíráshoz:

Kedves jó Dunne Úr!

El kell utaznunk New Yorkba, mert Izabella nem tudta meg, amiért ide kellett jönnünk. Nagyon sajnálom, hogy nem mehetünk többé együtt cukrászdába. A télikabátot megkaptuk, nagyon köszönöm, gyönyörű szép kék bélése van és jó meleg. Izabella is sajnálja, hogy Dunne Urat nem ismerhette meg. Ha New Yorkba tetszik jönni, remélem, találkozunk. Majd akkor énekelek sokat. Kari és Mari is tudnak szépen énekelni.

A viszontlátásra!

Fülöp, a kis énekes.

Mikor Izabella a vonathoz megváltotta a jegyét, fellélegzett. Most már elszállt lelkéről az a nyomasztó, szorongó félelem, melyet a Fülöpre leselkedő torz ember okozott. Nem kellett többé féltenie tőle.

A fiatal hölgy ismerőse a zárdából betartotta ígéretét, s eljött egyik barátnőjével elbúcsúzni tőlük az állomásra. Segített Izabellának a kicsinyek elhelyezésében s melegen elbúcsúztak.

Mikor megindult a vonat, a két leány zsebkendőjét lobogtatva búcsúzott a kis Lachance családtól.

– Nézd csak azt a betörőformájú embert, hogy kapaszkodik a vonatra, mintha nem járna egyenes úton – szökött a fiatal leány barátnőjéhez. – Ijesztő alak, nem szeretnék vele egyedül találkozni.

Hátha még szegény Izabella látta volna azt a vonatra felkapaszkodó embert! ...

Gyermekrablás

A fényesen kivilágított chicagói pályaudvar szédítő forgatagában Izabella egy váróteremben húzódott meg kis testvéreivel s várta a New York felé induló vonatot. Őt fárasztotta a nagy zaj, míg a gyermekeket kíváncsisággal töltötte el mindaz, ami őket körülvette. Fülöp ismételten kérte, hogy az előcsarnokba is kimehessen, míg végre Izabella megengedte, de azzal a kikötéssel, hogy a pályaudvart nem szabad elhagynia.

Egy betörőformájú ember kapaszkodott fel...

– Félóra múlva indul a New York-i vonat, messze ne menj tőlünk Fülöp!
 – Légy nyugodt, Izabella, mindjárt visszajövök, – s a szabad mozgásnak örülve, kisetett a váróteremből.

Amint járt-kelt, nézelődött a nagy emberzsivajban, egyszerre hirtelen megállt és hangosan felkiáltott: Az embersokaságból egy csoszogó járású, hajlított hátú pápaszemes öreg úr közeledett feléje.

– Tanár úr, Himmelstein tanár úr! – futott hozzá vidám örömmel.
 – Fülöp, te vagy az? – keblére ölelte a kis fiút.
 – De hogyan kerül ide tanár úr, hiszen úgy hallottuk, hogy Németországba utazott?
 – El akartam utazni, de nem bírtam.
 – Miért?
 – Mindig reméltem, hogy mégis csak visszajöttök New Yorkba.
 – Jöjjön tanár úr, elvezetem Izabellához, hogy megörülnek mindnyájan.
 Az öreg habozva állt meg. Zavartan nézte óráját.
 – Fülöp, nem jönnél velem előbb az étterembe? Aztán majd hozzájuk megyünk.
 – Nagyon szívesen, – felelt Fülöp s elindultak az étterem felé.
 – Várj csak fiam, mégis szaladj vissza Izabellához s mondd meg neki, hogy velem vagy s ha megvacsoráztunk, mindketten vonatra szállunk velük.

Pár perc múlva Fülöp lihegve visszaérkezett.

– Izabella igen örült, hogy a tanár úr itt van. S azt mondta, ha a tanár úrral vagyok, nyugodt.

Ideges, rekedt nevetéssel felelt a tanár. S kézen fogva Fülöpöt, bevitte az étterembe. Nagy vendégséget csapott kis tanítványa tiszteletére s oly bőbeszédű volt, amilyen még soha. Fülöp nagyszerűen mulatott. Vidám kacagása, mint valami ezüstcsengő, csilingelt a szivarfüstös étteremben. Mindenki gyönyörködve nézett rá.

– Indulnunk kell Fülöp, – kelt fel a tanár, s mikor kiértek az étteremből, pénztárcáját elővéve így szólt:

– Várj itt rám Fülöp, míg megváltom a jegyet.

Fülöp csodálkozva nézte, hogy a tanár nem a pénztárhoz siet, hanem a távíró hivatalba. Mikor visszajött, feltűnő izgatottságát még Fülöp is észrevette.

– Valami baja van tanár úr? – kérdezte aggódva.
 – Kissé rosszul vagyok – dadogta zavartan. – Jöjj fiam, szálljunk most a dohányzófülkébe, ha kipihentem magam, átmegyünk Izabellához.
 – De nem lesz nyugtalan Izabella? – aggódott kissé Fülöp.
 – Segíthetünk ezen, írok Izabellának.
 Himmelstein kiszakított egy papírlapot noteszából s ráírta:

Kedves Izabella!

Fülöpöt magammal viszem a dohányzófülkébe, míg elszívom szivaromat s aztán felkeressük önt, hogy örvendezzünk egymásnak. Ne aggódjanak, vigyázok Fülöpre.

*Igaz barátjuk:
 Himmelstein.*

Aztán elfogott egy hordárt s pénzt nyomva markába átadta neki a levelet:
 – A pár perc múlva induló New York-i vonatban add át Lachance Izabella úrnőnek.
 Válasz nem kell rá!
 – Így kis barátom, – nevetett a tanár, – nézzük meg még, mi van ott? – Egy tarka csoportra mutatott. – Nem cigánybanda?

Fülöp kíváncsian nézte az idegenarcú barna embereket, tarka ruhájukat.

- Itt az ideje, hogy beszálljunk – szólt a tanár s felsegítette a vonatba Fülöpöt.
- Ismét erős izgatottság vett erőt rajta – homlokán gyöngyözött a veríték.
- Mi baja tanár úr, oly sápadt – szólt aggódva Fülöp.
- Majd elmúlik. Várj, majd mesélek neked igen érdekes történetet – mondta izgatottan.
- Nagyszerű lesz, csak hosszú legyen! – Nagyon hálás hallgatóra talált Fülöpben a tanár.

Szemét sem vette le róla, míg a mese tartott, de bármeddig nyújtotta is, egyszer csak vége lett a történetnek.

- De kár, hogy nincs tovább – sóhajtotta a fiúcska. A tanár fáradtan dőlt hátra az ülésen.

Fülöp unatkozott. S felkelt helyéről.

- Most már menjünk Izabellához.
- Nem, még nem, most nem – lihegte a tanár fakó arccal.
- De én megyek és felkeresem, – szólt határozottan Fülöp.
- Maradj! – tartotta vissza nyersen a tanár.
- Nem maradok, megyek – s makacsul megindult az ajtó felé. A tanár felugrott s visszaszorította a fiút az ülésre.
- Nem mehetsz hozzá Fülöp, mert, mert... Izabella nincs ezen a vonaton.

Fülöp elsápadva nézett a tanárra.

- Nincs itt Izabella, hát hol van? – kérdezte kábultan – látni akarom!
- Mondtam már, nem láthatod, ő New York felé megy, mi pedig Milwaukee-ba utazunk.

Fülöp azt hitte, hogy álmom, vagy tréfa az egész.

- Vezessen Izabellához, – szólt egyre nagyobb izgalommal.
- Maradj csendben Fülöp, mindenki rád figyel – suttogta.
- Miért tette ezt tanár úr, miért tette ezt? – zokogott a gyermek.
- Légy nyugodt Fülöp – csitította – elmondom, miért tettem, s akkor meglátod, hogy nincs okod a félelemre, sőt örülni fogsz, hogy így történt.
- Szegény Izabella, nem tudja, hogy hol vagyok, – szólt a fiúcska sírva.
- De igen, én Chicagóból megsürgönyöztem neki, hogy elvittelek s karácsonyestére már New Yorkban leszek veled együtt.
- De én most akarok hozzá menni, – szólt Fülöp.
- Az már lehetetlen, folyton távolodunk egymástól, ők New York felé robognak, mi meg Milwaukee-ba.
- De miért megyünk Milwaukee-ba?
- Fülöp, ott te sok pénzt fogsz keresni!
- Én, hol?
- Ha csendben leszel, megmondom. Két nap múlva, 22-én este egy hangversenyen kell énekelned. Ezért a kis énekért kapsz 60 dollárt. Én meg 150 dollárt adok neked s ezzel a sok pénzzel indulhatsz vissza Izabellához. Örülsz neki?
- De mit szól majd Izabella? Megengedte?
- Izabellának nem szólhattam. Ő nem engedte volna meg. Nem ért meg engem. Nem érti meg, mi az, elrejteni egy olyan kincset, mint a te hangod. Megfosztani az embereket attól a gyönyörűségtől, hogy hallhassanak.
- De nem voltam én elrejtve, tanár úr! A napokban is énekeltem, még pedig az utcán. És minden este énekelünk Milwaukee-ban.
- Eh ez semmi Fülöp! Más az zsúfolt hangversenyteremben, lázasan figyelő népek között énekelni.
- De ha Izabella nem akarja ezt!
- Legalább te érts meg Fülöp, te ne ítéld el, hallgass meg, – szólt panaszosan az öreg! – Emlékszel rá, hogy éveken át mily nagy gonddal tanítottalak? Büszke voltam rád, örültem neked, de Izabellának hiába könyörögtem, nem egyezett bele, hogy felléptesselek egy

hangversenyen, legalább egyetlen egyszer. Mikor elhagytátok New Yorkot, azt hittem, ketté tört a szívem, oly szomorúság borult rám, vissza akartam menni Németországba, de nem tudtam, nem tudtam lemondani arról, hogy többé ne lássalak téged.

Himmelstein meg akarta szeretettel simogatni a fiúcska arcát, de az félve visszahúzódott tőle.

– Ne félj tőlem Fülöp! Ez fáj, ne ítéld el, hallgass meg, s nem ítélsz el. Az a vágy, hogy halljanak téged közönség előtt énekelni, nem hagyott nyugodni. Csak egyszer, legalább egyetlen egyszer akartam hallani a hangodat Fülöp s látni a hatást, amit elérsz.

– S hogyan tudta meg tanár úr, hogy Milwaukee-ban hangverseny lesz? – kérdezte a fiú.

– Ott hallottam, onnét jövök.

– Hogyan, hát a tanár úr Milwaukee-ban volt?

– Megmondok neked mindent őszintén, hogy lásd, nincs okod tőlem félni. Nézz ide.

S a tanár a fiúcska nagy ámulatára egy torzonborz álszakállt s egy fekete szemüveget húzott ki zsebéből és felrakta arcára.

– Jaj – kiáltott fel Fülöp, – éppen ezt az arcot láttam belesni az ablakunkon! Hát tanár úr volt az?

– Én voltam, nem csalódom!

– De miért tette ezt tanár úr?

– Fiam, megígértem, hogy őszinte leszek. Mikor utánatok mentem Milwaukee-ba, tudakozódtam utánatok s amint végigjártam az utcákat, a nagykörúton téged pillantottalak meg a kirakatok előtt. Láttam, hogy dideregsz, úgy sajnáltalak. Azt is láttam, hogy vársz valakire, gondoltam, elrejtőzöm s majd követlek, ha elindulsz, így legkönnyebben megtudom lakástok címét. S amint ott álltam és vártam, egyszerre énekelni kezdte. Oly szépen, és én oly régen nem hallottalak már! S mikor láttam, hogy a járókelők köréd csoportosulnak s láttam arcukon az átszellemült érzést, amit a te hangod okozott, akkor újból erősen feléledt lelkemben a vágy, hogy téged közönség elé állítsalak s elhatároztam, hogy nem törődöm Izabellával, keresztülviszem tervemet, ha másként nem, hát elloplak téged.

Fülöp felzokogott az izgalomtól.

– Fülöp, édes fiam, ne ítéld el! – könyörgött a tanár.

– Azért lesett be az ablakon, hogy onnét raboljon el?

– A hangod csalt oda, de elfogni az utcán akartalak, mikor egyedül vagy.

– Azért jött utánunk, mikor Izabella elájult a játszótéren?

– Igen, kerestem az alkalmat, de nem sikerült.

– Dehát akkor hogyan került a tanár úr Chicagóba?

– Megtudtam, hogy visszamentek New Yorkba, ekkor elhatároztam, hogy veletek utazom, s mikor átszálltok Chicagóban, elloplak, ha lesz rá jó alkalom.

– A télikabátot tanár úr küldte nekem?

– Igen, láttam, hogy fázol s féltettelek.

– Még meg sem köszöntem.

De persze azt már elhallgatta, hogy nem hordta a télikabátot, mert a Dunne úré szebb volt, kék bélése miatt.

– S biztos abban tanár úr, hogy engednek engem énekelni Milwaukee-ban?

A tanár felnevetett.

– Hogy engednek? Meghiszem azt, várnak rád.

– Várnak? Hiszen nem is ismernek.

– Elég, ha engem ismer, aki a hangversenyt rendezi.

– S én csak egyedül fogok énekelni a hangversenyen?

– Nem. Más számok is lesznek. Egy előkelő úr, az ünnepély rendezője, tart felolvasást a karácsonyról. Ehhez a felolvasáshoz kellett neki egy gyermekszóló. Zeneszerző barátom engem kért fel, hogy ajánljak neki egy gyermekénekest. Ekkor dobbant meg a szívem, hogy

felléptetlek téged. Megmondtam, várjon pár napig, ha sikerül, olyan gyermekénekest hozok, amilyent még nem hallottak Milwaukee-ban, de még az Egyesült Államokban sem.

– S elfogadta az ajánlatot?

– Nagyon örült. 60 dollárt ígért a fellépésért. Mit szólsz hozzá Fülöp, egy este, egy énekért. Hogy örül majd Izabella a sok pénznek!

– Azt gondoltam én is, hogy örül, – élénkült föl a fiúcska.

– S látod, ha ez a fellépés sikerül, Izabella biztosan megengedi, hogy máskor is szerepelj.

– S mit kell ott énekelnem?

– Egy szép karácsonyi éneket.

– De a tanár úr hogyan ígérhette meg, hogy én fellépek, mikor még nem tudta, hogy sikerül-e engem elfognia.

– Úgy egyeztünk meg, hogy Chicagóból táviratozom, ha sikerül az ügy.

– Azért ment a tanár úr a jegypénztár helyett a távirófülkébe?

– Ezt is megláttad? Igen, akkor táviratoztam barátomnak: „viszem a fiút”.

– Kinyomatták a nevemet a műsorra?

– Nem, álneven szerepeltetek.

– De miért?

– Attól féltem, hogy Izabella kerestet és a rendőrség el fog bennünket még a hangverseny előtt.

– S mi lesz az álnevem?

– Marion Fülöp.

– De furcsa!

– Nekem is álnevem lesz. Engem Schulmann Ferencnek fognak hívni.

– De érdekes, olyan titokzatos ügy ez, mint a mesékben van, – nevetett fel Fülöp. –

Mintha álarcost játszanánk.

* * *

Míg Fülöppel robogott a gyors Milwaukee felé, a New York-i vonaton egyre nyugtalanabb lett Izabella Fülöp miatt. Érthetetlennek tartotta, hogy ily soká elmarad a tanár s nem siet hozzájuk. Végre nem bírva izalmát, megszólította a kalauzt:

– Nagyon kérem, legyen szíves megnézni, hogy a másik kocsi dohányzójában van-e egy öreg szemüveges úr egy 10 év körüli fiúcskával? Az öreg úr németül beszél.

– S mit mondjak neki, ha megtalálom?

– Legyen szíves megmondani, hogy Lachance Izabella várja őket. Hozzánk tartozik a kis fiú, de az öreg úr magával vitte a másik kocsi dohányzójába.

– Miért kellett átmenni egy másik kocsiba, hiszen minden kocsiban van dohányzó fülszó? – kérdezte a kalauz.

Izabella erre a megjegyzésre elsápadt. A kalauz észrevette izalmát és megnyugtatóan szólt:

– Mindjárt átmegyek és hozok hírt a fiúcskáról.

Nagy nyugtalansággal várta a fiatal leány a kalauzt és önmagának tett szemrehányást, hogy miért is engedte el a kis fiút.

– Sajnos, olyan utasok nincsenek a dohányzókocsiban – szólt a kalauz visszajöve. S mikor észrevette a leány sápadtságát, ijedségét, részvétellel kérdezte:

– Rosszul van kisasszony? Ne hozzak egy kis vizet?

– Nagyon köszönöm, az jó lesz.

– Izabella rosszul vagy? – kérdezte aggódva a kis Mari.

– Semmi baj kicsinyem. Nézd csak a szép vidéket.

– Lachance Izabellát keresem, – szólt be a kocsiba egy erős férfihang.

- Én vagyok – kelt fel ijedten helyéről a leány.
 - Egy távirat, – szólt a vasúti hivatalnok, átnyújtva a leánynak a sürgönyt.
- Izabella reszketve nyúlt a távirat után:

„Ne aggódjék, Fülöp nálam van, vigyázok rá, 23-án visszaviszem Himmelstein.”

Izabella mereven nézett a papírlapra s amint újra és újra átolvasta, a betűk táncra keltek és a végén összefolytak előtte.

- Mi bajod van? Olyan sárga vagy! – A gyermekek ijedten néztek Izabellára.
- Semmi, semmi kicsinyeim, egy kicsit fáradt és gyenge vagyok, – szólt szédülő fejjel, – csak egy kicsit gyenge vagyok.

Hogy a gyermekeket megnyugtassa, vidáman kezdett velük beszélgetni.

- De miért nem jön már Fülöp? – szólalt meg a kis Kari, – már úgy szeretném látni!
- Fülöp nem jöhet, Himmelstein tanár úrnál van, – szólt nyugodtan Izabella, bár szívét nagy gond emésztette. S hogy egy kis pihenőhöz juthasson, a gyermekek figyelmét ismét a szép vidékre terelte. S míg ők az ablaknál egymás közt vidáman beszélgettek, Izabella fáradtan hátradőlt, elővette rózsafüzérét, s míg imádkozott, szeméből minduntalan előtörték a könnyek.

Újból Milwaukee-ban

A hangverseny előtt két nappal érkeztek meg Milwaukee-ba. Himmelstein tanár egy pompás villában bérelt lakást. Fülöpnek kitűnő dolga volt. A tanár mindenben a kedvét kereste, ő volt az úr a házban. Csak egy dolog nem volt ínyére, a tanár nem engedte ki a villából, s annyira féltette a meghűléstől, hogy igen terhes volt a fiú számára. Alig ment ki a kertbe, a tanár már utána kiáltott:

- Vigyázz Fülöp, mi lesz, ha berekedsz és szégyenben maradunk. Tartsd a szád elé a kendőt! Gondold meg, ha sikert érünk el, mily öröme lesz Izabellának!

E gondolat mindig hatott, lefegyverezte, majd felvillanyozta a fiút. Dolga nem volt semmi, mint naponta néhányszor gyakorolni kellett az éneket. A tanár nagyon meg volt vele elégedve. Valósággal ragyogott a boldogságtól.

- Pompás Fülöp, pompás! – veregette a fiú vállát és lelkesedése magával ragadta Fülöpöt is.

A hangverseny napján Fülöpnek új ruhát szerzett a tanár. Fodrásszal fésültette meg, egyébként is göndörfürtű haját. Mikor az új ruhában eléje állt a kis fiú, meglegedetten felkiáltott:

- Igazán szép vagy Fülöp! – Fülöp a tükör elé lépett, s meglegédeccsel nézegette magát a szép bársony ruhácskában, fehér kézelővel, gallérjával, s kedvtelve megrázta göndör fürtjeit.
- Csakugyan szép vagyok! – nevetett vidáman.
- Meglátod Fülöp, a finom úri hölgyek mind odaszaladnak és bámulják göndör fürtjeidet és ...

- Nem, azt nem akarom! – kiáltott Fülöp, – ha odajönnek az asszonyok, én nem énekelek!
- Ne félj, nem engedem oda őket! A színházba is csukott kocsin viszlek, és úgy is jövünk vissza. Milyen boldog lesz Izabella, ha ilyen szép ruhában viszontlát, hát még ha azt a sok pénzt nyújtod át neki.

Fülöp örömeiben tapsolni kezdett.

- Igazán nagyszerű lesz! – örvendezett a kis fiú.

Ügyes pedagógus volt a tanár, hogy időnként a gyermek elé állította a nagy jót, amit nővéréért tehet, mert egyébként a kisfiú nem bírta volna leküzdeni honvágyát övéi után. De Izabelláért mindenre kész volt.

– Mielőtt elindulunk, próbáljuk végig az éneket, – hívta a tanár.

Tisztán csengett a fiúcska hangja s annyira szabatosan énekelt, hogy a tanár nem talált rajta semmi javítani valót. Lelkesen felkiáltott:

– Mily gyönyörű a zene. Ez a legszebb művészet, Fülöp! Ha meghallják az emberek énekedet, meglátod, hogy annyira megindulnak, hogy feljönnek hozzád a színpadra s ott halmoznak el lelkes dicsérettel.

– Tanár úr, ezt ne engedje! Én elfutok, ha jönnek, – szólt ijedten Fülöp.

– Ne félj semmit kis fiam, ha látjuk, hogy megindulnak a színpad felé, mi elmegyünk onnan, kocsiba ülünk és elrobogunk. Mindenki kíváncsian kérdezzeti majd, ki volt ez a kis énekes, honnan jött Marion Fülöp?

Mielőtt elindultak volna a hangversenyre, a tanár megvacsoráztatta a gyermeket, de Fülöp nem volt vele megelégedve. A hangját féltette a tanár, azért kelt fel a fiú ezúttal az asztaltól éhesen. Nehezen vigasztalódott meg azzal a gondolattal, hogy a hangverseny után bőven kipótolhatja, amit most elmulasztott.

Végre megérkezett a kocsi. A tanár úgy felöltöztette Fülöpöt, mintha Szibériába indulnának. A sok kendő és takaró között alig bírt megmozdulni.

– Nem vagyok én kisbaba, – védekezett Fülöp és szégyenében sírásra fakadt.

– Nem vagy kisbaba Fülöp, azt tudom, nem is téged takarlak be, csak a hangodat.

– Itt van Fülöp, vedd a szádba ezt a cukrot, de ne úgy rágd ám, hanem szép lassan szopogasd.

– Menjünk már tanár úr, – védte ki a sok kényeztetést a gyermek.

A tanár nagy gondosan végignézte a fiút, aztán megkérdezte:

– Nálad vannak a csipkekézelők?

– Minden itt van –, szólt Fülöp –, menjünk már.

Végre elindultak. Mikor a színház elé értek, Fülöp csodálkozva nézte a főbejárat elé egymásután gördülő kocsikat, az előcsarnokból felsiető előkelő hölgyek és urak nagy csoportját. Mikor kiszálltak a kocsiból, Fülöp bámulva állt meg a gyalogjárón s nézte ezt a sohasem látott fényt, csillogást. Nyitott szájjal bámulta az embereket.

– Fülöp, Fülöp! Mit csinálsz? – kiáltott rá a tanár ijedten, – csukd be mindjárt a szádat! Még az utolsó percben tönkreteszed magad! – Megfogta a fiú karját s a mellékbejáraton át bevitte egy öltözőbe.

Fülöp nagyon sajnálta az elszalasztott látványosságot, de belátta, hogy hiába ellenkeznek.

– Ül le Fülöp, – szólt a tanár, mikor a szobácskába beléptek.

– Miért ide jöttünk? Szébb lett volna ott a nagyteremben.

– A művészek nem mehetnek a hallgatóság közé. Itt maradunk, míg rád kerül a sor. Öt perc múlva megkezdődik a felolvasás, azután egy énekesnő szólószáma következik, majd újból folytatja felolvasását az az előkelő úr, közben egy férfiénekes, majd két, három és négyszólamú énekek következnek, az utolsó énekes pedig te leszel Fülöp.

– Kik énekelnek még rajtam kívül?

– A város legkitűnőbb énekesei. Valamennyien szép karácsonyi énekeket adnak elő, majd hallhatod, amint a közönség lelkesen tapsol nekik, mert kitűnő művészek, de Fülöp, ha aztán téged meghallanak, elfelejtik az előbbi éneket s csak egyet dicsérnek, egynek örülnek, egyért lelkesednek: ez a te hangod lesz. Nem örülsz Fülöp?

– Tanár úr! – szólt hirtelen a fiú.

– Mi baj Fülöp? – kiáltott a tanár ijedten.

– Otthon hagytuk a narancsot!

– Ez nem baj!

– Hogyne volna baj tanár úr! Ha olyan későn kerül a sor rám, tán még visszamehetnénk érte.

– Hová gondolsz Fülöp, elment az eszed?

Mikor a fiú elkedvetlenedett arcát látta, kissé bosszankodott, de végül lement az előcsarnokba s nemsokára nagy dohogva hozott a gyermeknek egy narancsot.

A fellépés előtt

A szoba, ahol Fülöp a tanárral együtt várakozott, messze volt a színpadtól. Itt-ott hallatszott csak át hozzájuk egy-egy hang, vagy taps. Már másfél órája ültek a szobában s bizony Fülöp eléggé unatkozott. Nem úgy a tanár, őt nagy izgalom tartotta fogva, mely nem hagyta unatkozni. Nagy lépésekkel mérte végig a szobát, hol leült, hol meg fölkel, időnként fel-felpróbálta az álszakállt. Ha valaki őket látná, azt állapítaná meg, hogy a tanár az, aki a fellépésre vár és nem Fülöp. Időnként beszélgetni kezdett Fülöppel, de nem fejezte be a mondatokat, majd az ablak elé állt, s idegesen dobolt az üvegen.

– Ha jól meggondoljuk a dolgot, akkor én csaló vagyok – mormolta kesernyésen. – Ez az, ami megrontja örömeimet.

Fülöp egy jó darabig figyelte a tanárt, majd külön mulatságot talált ki: a tükör elé ült, s ott különböző mozdulatokat csinált s játszott tükörképével.

A tanár az ajtóhoz lépett s óvatosan kinyitotta. Figyelte az énekszámot. Kitűnő, – állapította meg. – De várjatok csak emberek, fogtok ti még szebbet is hallani, – nevetett magában. Félház felé kopogtattak náluk:

– Most önökön a sor – szólalt meg egy hang kívülről – jöjjenek, hogy a kellő pillanatban felléphessen a fiú.

– Jöjj Fülöp, – szólt izgatottan a tanár, – induljunk.

– Most mondd el, hogy kell viselkedned.

– Megállok a színpad közepén és meghajtom magamat.

– S mikor hajtod meg magadat, mit mondtam?

– Akkor, amikor a felolvasó úr azt mondja, hogy bemutatom önöknek az ifjú énekest, Marion Fülöpöt.

– S mikor kezded az éneket?

A fiú nevetett. – Ezt már csak tudom tanár úr, amikor eljátszotta, az előjátékot.

– Jól van Fülöp, most már csak azt kérem, hogy tartsd csukva a szádat, míg énekelned nem kell.

A szolga kint várt rájuk, s mikor kiléptek, megszólalt:

– Egy kissé sietnünk kell, nehogy megkéssünk. Majd én elkalauzolom a fiúcskát, míg tanár úr a zongorához megy.

– Valami baja van az öreg úrnak? – súgta a szolga Fülöp fülébe.

– Nem beteg, – felelte Fülöp. – De ha játszik, mindig ilyen izgatott. Most meg helyettem is izgatja magát. Nem értem, ezért a kis csöpp énekért, hogy lehet valaki izgatott, hiszen pár perc alatt vége. Vagy talán mások is így izgulnak?

– A legtöbben izgatottak, ha nyilvánosság előtt fellépnek.

Odaértek a színpad mögé. A szolga odasúgta Fülöpnek. – Ott ül a felolvasó úr.

– Ó, hiszen ez az én barátom, Dunne János, – suttogta örvendezve.

– Hogyan, hát ismeri? – kérdezte a szolga.

– A legjobb barátomat ne ismerném? Néhány napja együtt uzsonnáztunk. Nagyon szeretem őt, – szólt Fülöp.

Magában pedig azon gondolkozott, hogy miért nem mondta meg neki a tanár úr, hogy Dunne úr is itt lesz, akkor nagyobb örömmel jött volna ide.

Himmelstein tanár könnyen igazolhatta volna magát Fülöp előtt, mert a fölolvastól nem ismerte. Mikor a zongorához ült s ránézett a fölolvastól, elcsodálkozott. Ez az az ismeretlen úr, aki Fülöpöt a cukrászdába vitte. Nagy félelem fogta el az öreget. Mi lesz most, ha ez az úr felismeri Fülöpöt. Az ajtónál rendőrök állnak, az előcsarnok, a ház tele emberekkel s ha ezek előtt kisül a gyermekrablás? Szökésre gondolt. Izgatottan lekapta a szemüvegét s törölgette. Álszakállával, összeborzolt hajával úgy nézett ki, mint egy rémregény főalakja. Külsőleg félelmes volt, de szívében ő félt legjobban.

Ha Fülöp és ez az úr megismerik egymást, akkor ő veszve van. A lapok nagy betűkkel fognak hírt adni majd a gyermekrablásról s meghurcolják az ő becsületes nevét.

– Nem volt helyes, amit tettem, most megbüntet érte az Isten. Mindegy! Még börtönbe is szívesen megyek, ha Fülöp jól énekel, – gondolta magában. Nem volt ideje tovább tűnődni, mert Dunne úr befejezte felolvasását és meghajtotta magát.

Nagy meleg taps jutalmazta kitűnő előadását.

– Befejezésül, – szólalt meg Dunne úr, – engedjék meg hölgyeim és uraim, hogy még egy örömet szerezzek önöknek. Néhány nap előtt egy kis fiúcskát hallottam énekelni, oly kedves, szép, megható volt éneke, hogy elhatároztam, hogy egy karácsonyestet rendezek e hangversennyel, hogy mindnyájuk szívében felkeltsem a karácsonyest édes boldogságát, amit szívémben a kis fiú éneke élesztett fel. Most befejezésül elénekeltem egy gyermekkel ugyanazt a dalt, amit a nagykörúton hallottam attól a kis angyali hangú fiútól. E kis dalnak köszönhetjük ezt a kedves, szép ünnepélyt. Sajnos nem az a kis fiúcska fogja énekelni, akit én hallgattam, mert ő, úgy tudom, harmadnapja visszautazott családjával New Yorkba.

– Most pedig engedjék meg hölgyeim és uraim, hogy bemutassam kis énekesünket, Marion Fülöpöt.

Fülöp e szavakra engedelmesen megindult a színpalack mögül, barátságosan nézve Dunne úrra. A belépő fiúcska kedves, elegáns alakja már előre megnyerte a hallgatóság szívét és kedves kíváncsisággal fogadták.

– De kedves! – kiáltotta el magát valaki. E szókra a hallgatóság hatalmas tapsviharral fogadta a kis művészt. Ezalatt Fülöp kedves bátorsággal közeledett Dunne úr felé s anélkül, hogy törődött volna a hallgatósággal, kezét nyújtotta Dunne úrnak s így szólt:

– Ön is itt van, Dunne úr? Mennyire örülök, hogy láthatom.

Olyan kedves, megható volt e jelenet, hogy a közönség újra tapsviharral jutalmazta.

– Fülöp, te vagy az? Most csak menj fiam s énekelj bátran, majd a hangverseny után beszélgetek veled.

Dunne úr nagy csodálkozással vonult vissza, Fülöp pedig a közönség felé fordulva, bátran meghajtotta magát.

Himmelstein tanár borzasztó lelkiállapotban volt a látottak miatt, de azért nyugodtan játszott le a bevezető részt. Fülöp mosolyogva nézett a közönségre s várta, hogy megkezdhesse az énekét. Már így is meghódított minden szívet.

A hatás

Dunne úr csodálkozása nem ért véget. Nem tudta megmagyarázni, hogyan került ide Fülöp.

De épp olyan meglepetéssel figyelte a kisfiú arcát a páholyban ülő fiatal leány is.

– Ezt a kis fiúcskát én ismerem, – szólt odahajolva társához.

– Honnét ismered, hisz Chicagóból jött?

– Bizonyára tévedsz, – szólt egy előkelő férfi, kinek oldalán ült a fiatal leány.

– Nem, nem tévedek. Ez a kis fiú Lachance Izabella öccse, akivel nem régen ismerkedtem meg. Pár napja kísértem ki őket a vasútra. Nem értem, hogy került ide.

– Ez igazán különös, – szolt egy idősebb hölgy. S az öreg úrhoz fordulva folytatta: – Hallottad, hogy e fiúcskát Anna ismeri, s nem érti, hogy kerülhetett ide, mikor pár napja utazott el nővérével innét? Nem lappang e mögött valami titok?

Az öregúr hosszan, komolyan vizsgálta Fülöp arcvonásait.

– Nem tudom, mi az, ami megfogja lelkemet e kis fiúcska szemlélésénél?

– Én is úgy vagyok vele, – felelt az idős hölgy. – Nem tudom megmondani miért, de nagyon tetszik nekem s úgy tűnik fel, mintha már láttam volna e fiúcskát.

– Nem értem, miért Marion Fülöpnek nevezték el? Azt egész biztosan tudom, hogy Lachance Izabella öccse.

A másik páholyban egy fiatal leány ült édesanyjával, aki hosszan szemlélte Fülöpöt, majd Himmelstein tanárra esett tekintete.

– Én már valahol láttam ezt a zongoránál ülő férfit, – szolt oda az édesanyjának ez a fiatal hölgy, – ah igen, igen, tudom már hol, ez rohant fel utolsónak arra a vonatra, amelyen Izabella elutazott. Mi betörőnek néztük Annával együtt.

Nem folytathatta tovább a társalgást, mert az előjáték véget ért s megszólalt a fiúcska hangja.

Nyugodtan, mosolygósan állt Fülöp a színpadon, hangjában nem volt semmi elfogultság. Szépen, tisztán, bátran szállt az ének a teremben:

Szent éj, ó áldott éj
Ragyogó csillagfény,
Hirdesd a világnak,
Eljött, akit várnak.

Fülöp elfeledte, hogy hallgatóság előtt áll, annyira beleélte magát az ének hangulatába. Gyermek volt s a közelgő karácsony boldog várása, a Jézuska közeledése elragadta lelkét, boldog örömmel töltötte el, és szívéből, önmagának énekelt. Csodálatosan szép hangja szinte lefestette a karácsonyi hangulatot s mintha minden szívbe, lélekbe besugározta volna az első karácsonyest égi ragyogását, a hallgatóság visszafojtott lélegzettel, kipirult arccal, könnyes szemmel hallgatta.

Bűn nyomorának vége,
Földre szállt a béke,
Ember, borulj le arcra,
Figyelj az angyalszóra.

Átszellemült kis arcával, göndör hajacskájával azt a látszatot keltette a kis énekes, mintha ő lenne az a kis angyal, akiről éneke szól, mert hangja valóban angyali, mennyei szépségű és finomságú volt.

Hívását bátran kövesd,
Mert a kis Jézushoz vezet,
Karácsonyéj, kegyteli éj!
Szent éj, ó áldott éj!

Az ének első része véget ért. Fülöp elragadta hallgatóit Betlehem vidékére, a glóriát zengő angyalok közé. Ő maga pedig az ének végeztével, visszaszállt a földre, Milwaukee-ba. Körülnézett a teremben.

Csak most látta a sok emberarcot, s nem tudta elgondolni, miért törülgetik annyian zsebkendővel a szemüket.

Himmelstein tanár ezalatt a második rész bevezetését játszotta. Most már nem aggódott Fülöp elrablásáért. Az ének varázsa elragadta. Szemei ragyogtak a boldogságtól, ő maga is felvillanyozva oly mesterin játszott, hogy a közönség tisztelő csodálattal figyelte.

Fülöp ezalatt alapos szemlét tartott a teremben. Tekintete arra a páholyra esett, amelyben Anna ült. Megismerte. – Ő az, aki kijött velünk az állomásra, – állapította meg magában s kedvesen intett neki.

Himmelstein tanár megütötte a kezdő hangot s a fiúcska ajkán felcsendült újból az ének. A hallgatókat ismét magával ragadta éneke. Megelevenedett lelkük előtt bensőséges bájával az első karácsony minden mozzanata. Lélekben ott térdeltek mindnyájan a pásztorokkal a kicsi Jézus jászola körül.

Fülöp észrevette, hogy a szélső páholyba ülő hölgy erősen törülgeti szemeit, s aztán finom fehér kezébe hajtotta fejét. Mikor ezt látta, elállt lélegzete ... A tanár a harmadik részhez játszotta a bevezetőt, de mikor megadta az énekhangot, nem csendült fel az ének. Rövid ideig várt s aztán újból eljátszotta az előjátékot, de mikor a másodszori jelre sem kezdődött el az ének, felpillantott, s azt látta, hogy a közönség szokatlan kíváncsisággal néz a színpad felé.

Erre ő is Fülöp felé fordult, hogy lássa, mi történt vele. Előtte megfoghatatlan jelenet játszódott le. A fiúcska mindenről megfeledkezve, sápadtan, csupa izgalommal megindult a színpadon a páholyok felé és egyenesen a fejét kezébe hajtó úrnő felé tartott. Mindenki figyelte, ugyan mi lesz most. Fülöp a páholy előtt habozva megállt. A kínos csendben az úrhölgy fölemelte fejét, mire a fiúcska széttárta karját és boldog örömmel felkiáltott:

– Anyuskám, édes ... s azt mondták nekem, hogy meghaltál!

A következő pillanatban a színpadról felugrott a páholyba s átöltelte az úrihölgy nyakát. Mikor ismét rátekintett a hölgyre, egyszerre eltűnt arcáról az öröm és bíborvörösre festette azt a szégyen.

– Kis fiam, – szólt csodálkozva a hölgy, – mit gondolsz, hogy ki vagyok? – kérdezte kedvesen.

Hangjára Fülöp világosan látta, hogy tévedett.

– Bocsánat asszonyom, azt hittem, hogy az édesanyám, – szólt csalódottan s könnyek peregek végig arcán, bármint igyekezett is uralkodni magán, nem bírta legyűrni fájdalmát, ráborult a páholy párkányára és keservesen zokogott.

Dunne úr előtt érthetetlen volt a jelenet, de azért csendben felszólította a hallgatóságot, hogy hagyják el a színházat. S a közönség elfogódva, meghatódva, valami titkot sejtve, csendben szét is oszlott.

Végre Fülöp kissé megnyugodva ránézett az úrihölgyre s kérlelte.

– Tessék megbocsátani, de mikor úgy láttam asszonyomat ülni kezébe hajtott fejjel, azt hittem, hogy az édesanyám, mert ő nagyon sokszor ült így. Izabella azt mondta édesanyámról, hogy meghalt, de én ezt nem akartam soha elhinni. Most, hogy önt megláthattam, olyan boldog lettem, mert arca nagyon hasonlít édesanyáméhoz, de most már látom, még sem ő az. Ugye megbocsát helytelen viselkedésemért?

A páholyban ülő öreg úr s a hölgy is, kit Fülöp édesanyjának nézett, egyre nagyobb izgalommal és érdeklődéssel hallgatták a gyermeket. Egy gondolattól áthatva mindketten egymásra tekintettek. Aztán a hölgy szinte türelmetlen gyorsasággal megszólalt:

– Kis fiam, mondd meg gyorsan édesanyád nevét!

– Lachance Ágnes.

– De a leánykori nevét!

– Hammond Ágnes.

Anyuskám, édes ... azt mondták, meghaltál!

– Istenem, édes jó Istenem! – sóhajtott fel könnyes szemmel az úrhölgy és magához ölelte a gyermeket. – Kis fiam, én ugyan nem vagyok az édesanyád, de anyuskád nővére vagyok.

Váratlan fordulat

A páholyban ülő öreg úr az izgalomtól sápadtan reszkető két keze közé szorította a fiúcska arcát s felfelé emelve mélyen, tartósan nézegette.

– Igen, igen, ez szegény Ágnes leányom arca, – mondta megtört hangon. – Mondd csak kedves gyermekem, meghalt édesanyád?

– Izabella azt mondja, hogy meghalt, de én nem hiszem, uram!

– Ne mondd azt, hogy uram, a nagyapád vagyok, s te az én édes kis unokám! – s megcsókolta a fiúcska homlokát.

– Kis Fülöpöm, azért is szerettelek meg oly nagyon a színpadon, mert megéreztem, hogy a mienk vagy. Egészen olyan vagy, mint édesanyád! Mennyire szerettük egymást édesanyáddal!

Fülöp ámult-bámult a törtéteken, de sokkal fiatalabb volt, semhogy mélyebben megrázhatta volna mindaz, ami körülötte történt. Csak örült annak, hogy szeretet veszi körül.

– Én nagyon szeretem önt, – szólt az úrhölgyhöz simulva, – mert olyan, mint az édesanyám.

Az úrhölgy, Fülöp nagynénije átszólt a szomszéd páholyban ülő fiatal leányhoz. – Annus, jöjj át hozzánk, egy örvendetes újságot közlök veled. – A fiatal leány pár pillanat múlva beköszönt páholyukba.

– Nézd Anna, ez a kis énekes unokatestvéred.

– Fülöp unokatestvérem? – kérdezte mosolyogva a leány.

– Igen, Ágnes nővérünk fiacskája.

– Ó mennyire örülök! – szólt Fülöphöz barátságosan, – én téged már ismerlek.

– Igen, az állomásra kísért ki bennünket, mikor elutaztunk Milwaukee-ból.

– És így Izabella is unokatestvérem, akit oly nagyon megszerettem! Ó mennyire örülök ennek!

– Valóság ez Fülöp és nem álom?

– Én is azt hittem, hogy álmodom, – felelte Fülöp, – azért az előbb jól megcsíptem a karomat, hogy felébredjek, ha álmodom, de úgy látom, hogy még sem álom. Te is csípd meg magad, vagy én megcsíphetlek?

– Köszönöm szívességedet és tanácsodat Fülöp, de látom, hogy valóság, csípés nélkül is elhiszem – szólt nevetve a fiatal leány.

A színházi közönség e jelenet alatt lassan széteszlott. Összesúgtak, csodálkoztak, de finom tapintattal nem kíváncsiskodtak a páholyban történetek felett.

Csak egy ember nem mozdult helyéről, mintegy szoborrá válva ült zongorája mellett. Az öreg Himmelstein tanár. Ámulva nézte-figyelte a távolban történeteket. S mikor látta, hogy az előkelő család sorra ölelgeti Fülöpöt s maguk közé fogadják őt, egy hirtelen mozdulattal levette pápaszemét, leszakította szakállát, aztán a hallgatók elé állva felindult hangon megszólalt:

– Hölgyeim és uraim! Bevallom, én nem Schulmann vagyok, ahogy a műsoron szerepeltem, hanem Himmelstein tanár. Csaló vagyok, hívják a rendőröket, megérdemlem, hogy fegyházba vigyenek!

– Mi ez? A szerencsétlen megőrült! – suttogták az emberek.

– Ó bár csak örült lennék, de nem, nem vagyok az! Gazember vagyok, gyermekrabló, megérdemlem a börtönt, – kiáltotta a tanár kétségbeesve.

Ekkor valaki megfogta a tanár vállát és maga felé fordította. Dunne úr nézett rá barátságos nyugalommal.

– Kérem tanár úr, jöjjön velem, ne szóljon már semmit, menjünk.

A tanár felsóhajtott s engedelmesen követte Dunne urat.

– Ki ez a kis fiú? – kérdezte Dunne úr a tanártól, mikor a színpalon kívül értek.

– Marion Fülöp néven szerepeltettem, a valódi neve Lachance Fülöp volt, de úgy látszik, más valaki lesz, ahogy a páholyban történetek mutatják.

– És tanár úr kicsoda, a gyermekhez tartozik?

– Himmelstein Henrik zeneművész vagyok, a gyermek nem rokonom, csak éveken át képeztem a hangját s most elraboltam ezt a kis fiút családjától, hogy nyilvánosság előtt felléptethessem, mert gyönyörködni akartam a hatásban, amit ez az angyali hang elér. De a jó Isten megbüntetett, alávaló módon jártam el a családdal szemben. Ha nem hinném a jó Istent, öngyilkos lennék, annyira szégyenlem magam, most látom csak át, mily helytelenül cselekedtem.

Dunne úr nyugodtan vezette tovább a végletekig felizgatott öreget, végre abban a szobácskában ültette le, ahol Fülöp várakozott tanárával fellépése előtt.

Dunne úr tisztán akarta látni az ügyet, azért elhatározta, hogy teljesen kifaggatja az öreget mindenről. De alig ültek le, belépett az ajtón az öreg úr, kinek páholyába Fülöp beugrott.

– János, Dunne János, – kiáltott fel, – örülj velem, kimondhatatlanul boldog vagyok, az a kis fiú Ágnes gyermeke s az én kis unokám!

Dunne úron érthetetlen izgalom vett erőt s szinte parancsolva rákiáltott a tanárra:

– Maradjon addig itt, míg visszajövök! – szólt s gyorsan elsietett az előkelő öreg úrral. Régi rossz szokását most nem küzdötte le, bajuszát hevesen rángatva sietett tova.

Pár pillanat alatt a páholyba értek, s Dunne úr hirtelen mozdulattal maga elé állította Fülöpöt.

– Ezért voltál oly ismerős előttem! – kiáltott élénken, – mily ostoba voltam, hogy nem jöttem rá, honnét ismerlek. Mennyit tűnődtem s nem bírtam kitalálni, pedig mily világos most, igen, ezek a szemek, a homlokod, a mosolygásod az édesanyádé!

– Dunne úr is rokonom? – kiáltott fel örvendezve Fülöp.

Dunne úr arcára kimondhatatlan szomorúság borult, szemébe könnyek szöktek s egy hirtelen mozdulattal magához szorította a fiúcskát s aztán szó nélkül kiment a páholyból.

– Ugyan mi történhetett Dunne úrral? – kérdezte Anna. – Ilyen izgatottan még soh'sem láttam.

– Nénikém, mi köze van Dunne úrnak Fülöphöz?

– Ebben a meglepetésekkel tele órában nem akarom eltitkolni azt sem, hisz úgyis előbb-utóbb megtudjátok, Dunne azért oly izgatott, mert Fülöp hasonlít Ágneshez, aki régen Dunne úr menyasszonya volt.

Fülöp csodálkozva csapta össze a kezét.

– Mit szól majd Izabella, ha mindezt elmesélem neki? – ha holnap visszamegyek New Yorkba.

– Nem, kis fiam, nem engedlek New Yorkba!

– De mi visszautazunk Izabellához, így ígérte meg a tanár úr.

– Fülöp nem engedlek vissza New Yorkba, – szólt a nagypapa, – te eljössz velünk most mindjárt haza.

– De New Yorkban van az én hazám, otthonom, mert ott van Izabella.

– Az csak volt a te otthonod. Ezentúl a mi otthonunk lesz a tied. Izabella is eljön és a mienk lesz.

– De akkor mi lesz Marival és Karival? – szólt Fülöp, – ők nem maradhatnak egyedül New Yorkban.

– Testvéreid ők neked?

– Igen, Mari a húgom, Kari az öcsém, ők is ide jöhetnek?

– Ahányan csak vagytok, mind hozzánk jöttök, a mieink lesztek. Istenem, mily jó vagy Te hozzánk, akik oly kemények, oly büszkék voltunk szegény leányunk iránt. – S szomorúan hajtotta le fejét az öreg úr.

– S én igazán nagyapámnak nevezhetem uram? – kérdezte Fülöp, megfogva nagypapa kezét.

– Hívj csak nagyapának, édes kis fiam, oly boldogság azt hallanom. Ha jó feleségem meglátja ezt a fiúcskát s benne fölismeri Ágnesünk vonásait, s ha meghallja, hogy „nagyanyának” szólítja őt Fülöp, mily nagy boldogság tölti el majd sokat szenvedett szívét.

– Gyermekeim, én most elmegyek. Elmegyek imádkozni, hogy megköszönjem a jó Istennek irgalmát, bocsánatát s ezt a nagy-nagy örömet. Dunne János majd elkísér benneteket haza. S ezzel az öreg úr elhagyta a páholyt.

– Nem is gondoltam, – szólalt meg Anna, – hogy a nagypapa ennyire szerette Ágnes leányát.

– Ágnes volt legkedvesebb leánya, de mióta elhagyta Milwaukee-t, még a nevét sem engedte kiejteni soha. Hitében is megrendült, azóta templomba se megy.

– Ezt nem is tudtam.

– Ma tört meg először büszkesége, ma ismerte be először keménységét, mellyel Ágnes kitagadta, s ma beszélt először Isten jóságáról, mióta Ágnes elhagyott bennünket.

– Mennyi öröm ezen az estén!

– De most már indulunk mi is haza. Fülöp, van itt valami holmid?

- De én szeretnék előbb levelet írni Izabellának.
- Arra most nem érünk rá, Dunne úr majd értesíti őt a történekről, nagypapa rábízta. Hol van a felöltőd, kalapod?
- Az öltözőben hagytuk, menjünk értek.
- Ezalatt az öltözőben Dunne úr beszélt Himmelstein tanárral. Mikor Fülöptől visszatért, az öreg zeneművészt teljesen összetörve találta.
- Tanár úr, – szorította meg melegen kezét, – köszönöm, hálásan köszönöm, hogy elrabolta ezt a gyermeket!
- Az öreg fénytelen, fáradt szemekkel, értelmetlenül nézett Dunne úrra.
- Nagy jót hozott a Lachance családra azzal, hogy felléptette Fülöpöt. Megtalálta nagypapját, rokonságát s a kis Lachance gyermekek így a legelőkelőbb milwaukee-i családok egyikébe kerültek.
- A tanár szemeit dörzsölte, haját borzolgatta s ámulva nézett Dunne úrra.
- Uram, ne üzzön gúnyt egy szerencsétlen öreg emberből! – nyögte fájdalmasan.
- A világért se akarom megbántani, becsapni, igaz, amit mondok. Valóban rokonait lelte fel a gyermek. Gazdag, előkelő rokonait, s ezt önnek köszönheti. Az Isten áldja meg érte, hogy felléptette e hangversenyen Fülöpöt, mert nélküle tán sohasem találkoztak volna.
- Az isteni Gondviselés intézkedése, – szólt a tanár örömtől könnyes szemmel nézve Dunne úrra. – Most már értem, miért kellett Izabellának idejönni, miért küldte a haldokló Milwaukee-ba a gyermekeket s a jó Isten engem használt fel eszközül, hogy kipattantsam a titkot, melyet szegény édesanyjuk sírba vitt magával. Boldog vagyok most már, hogy legkedvesebbjeimnek a szerencsését mozdítottam elő leküzdhetetlen vágyammal, hogy Fülöpöt a nyilvánosság előtt énekelni halljam. Most már nyugodtan távozhatom hazámba.
- Dunne úr szeretettel tekintett az érzékenyült öreg emberre.
- Arról szó sem lehet tanár úr, hogy elhagyjon minket. Magának Fülöp és testvérei mellett a helye.
- De tudom, hogy Izabella nem bocsát meg nekem, hogy elraboltam Fülöpöt és igaza is van, belátom, hogy nem bocsáthat meg.
- Hogy gondolkozhatik így Izabelláról, hiszen ő oly nemes szívű leány, s gondolja meg, mily hálás lesz magának tanár úr, kinek a viszontlátás nagy örömét köszönheti. Most pedig nagyon kérem öntől Izabella New York-i címét, hogy megtáviratozhassuk neki az eseményeket, és hogy a karácsonyt nagy boldogan már együtt tölthessük. Nagy lármával nyílt fel az ajtó, s lelkendezve futott be rajta Fülöp:
- Tanár úr, tanár úr, – ugrott az öreg nyakába. – Mit szól ahhoz, ami ma történt? Azt mondta, hogy elragadom a hallgatóságot, ha énekelek s ennél több történet, valóságos csoda! Nagypapát találtam énekemmel és egy egész sereg rokonságot, akik mind jók, kedvesek! Ugye tanár úr, ez aztán a nagy siker?
- A tanár csak meghatva ölelgette Fülöpöt és mosolygott, szólni nem tudott. Fülöp rokonai mind körülvették az öreg urat és sorra hálálkodtak neki, s hívták magukhoz vendégül.
- Én már lefoglaltam Himmelstein tanár urat, – szólt Dunne úr, – az én vendégem lesz, ti pedig vigyétek Fülöpöt haza. Siess Fülöp, öltözzél fel s hazamentek. Késő van, ideje, hogy lefeküdjél.
- De előbb csak vacsorázunk? – kérdezte Fülöp, – mert a tanár úr az ének előtt nem adott ám nekem vacsorát, azt ígérte, hogy ha jól énekelek, utána pompás vacsorát csapunk. Bizony én nagyon éhes vagyok!
- A körülállók mind jóízűt nevettek a gyermek őszinte nyilatkozatán.
- Légy nyugodt Fülöp, a jó vacsora nem marad el.
- Én meg a tanár úrral elintézem – szólt Dunne János, – hogy Izabella azonnal ideutazzék a gyermekekkel, hogy karácsonyra valamennyien együtt örvendezhessünk.

– Éljen! – kiáltott fel Fülöp, – most válik valóra, amit énekeltem; – s csengő tiszta hangján boldogan rá is kezdett:

Karácsony éj, kegyteli éj,
Szent éj, ó áldott éj!

* * *

Izabella számára ólomlassúsággal teltek az órák, míg Fülöp visszatértét várta. Szívét állandó gond emésztette s önmagának tett szemrehányást Fülöp elvesztése miatt. Csak az ima adott neki erőt, hogy fenntarthassa lelke egyensúlyát. Újra és újra belátta, hogy mily gyenge, tapasztalatlan a nagy feladat megoldására, amit édesanyja rábízott. De nemes lelke valahányszor összeroskadni készült keresztje alatt, mindannyiszor újból elfogadta azt. Egy megoldatlan rejtély maradt számára: hogy miért is kellett nekik Milwaukee-ba utazniuk. Annyira hitte, hogy Isten feltárja előtte a titkot, melyet édesanyja sírba vitt, hiszen oly nagylelkűen hagyott itt mindent, hogy a negyedik parancsot hősies módon teljesítse. De, úgy látszik, minden hiába, a milwaukee-i rejtély örökre megoldatlan marad.

December 22-én újabb csapás előérzete reszkettette meg Izabella lelkét. Expresszlevelet hozott a posta. Soká nem merte felbontani, gyűjtötte az erőt az újabb szenvedésre. Végre sok habozás után feltépte és olvasta:

Kedves Izabellám!

Azok után, amik történtek, tulajdonképpen nincs jogom önt ilyen bizalmasan szólítani, de ha végigolvassa levelem, remélem megbocsátja, hogy szívem szerint szólok önhöz. Igen, elismerem, belátom, hogy nagyot vétettem Ön ellen, hogy elrabortam Fülöpöt, de tudja, hogy milyen erős, régi vágyam volt az, hogy csak egyszer, egyetlen egyszer halljam nyilvánosság előtt énekelni. Ez a vágy szenvedéllyé nőtt bennem és úrrá lett lelkemen. Elvesztettem józanságomat, és vakmerő tette vetemedtem.

Izabella, bocsássa meg vétkeket, felejtse el, s csak Fülöpre gondoljon, az ő jövőjére, amit ez a fellépése teremt számára. Nagyon kérem, imádkozzék érte, hogy jól sikerüljön első szereplése. December 22-én este 10 órakor kezdi énekét Fülöp, imádkozza ki s a kicsinyekkel imádkoztassa ki az általam megálmodott nagy sikert. Becsületszavamat adom, hogy Fülöpöt karácsony estére visszaviszem Önökhöz, de engem nem látnak viszont, azt már nem bírnám ki, hogy a szemébe nézzek ilyen vakmerő tett után. A jó Isten bocsássa meg, amit Önök ellen vétettem. Eltűnök szemeik elől. Imádkozzanak majd néha-néha értem. Most pedig azért az egyért imádkozzanak, hogy Fülöp ma jól énekeljen.

*Szerencsétlen, de hűséges barátjuk
Himmelstein tanár.*

Izabella a levelet elolvastva megkönnyebbülten sóhajtott fel.

– Szegény jó tanár úr! – így sóhajtott fel. – Nagy aggodást okozott szívemnek, de a jó Isten látja, hogy megbocsátottam neki.

Este, mikor lefektette kis testvéreit, külön imádkoztatott a kis gyermekekkel Fülöpért, hogy sikerüljön első fellépése, ő maga pedig soká fennmaradt, imádkozva virrasztotta át azt az időt, amit Fülöp a hangversenyteremben tölthetett, azt se tudta, hol.

Éppen lefeküdni készült, mikor élesen megszólalt a csengő. E szokatlan dolog újabb aggodást keltett Izabella szívében. Talán baj van? Félve nyitott ajtót.

– Lachance Izabella? – kérdezte egy férfihang.

- Igen.
 - Táviratot hoztam.
- Izgatottan tépte fel a sürgönyt. Újra és újra átolvasta, nem akart hinni szeméinek:

„Fülöp megtalálta nagyatyját, rokonait, azonnal jöjjenek, Milwaukee-ba, az állomásnál várom. Dunne János.”

Izabella fel-alá járt a szobában izgatottságában. Majd letérdelt a Szűzanya képe elé:

– Milyen jó vagy Istenem! Áldozatomat nem hagyta jutalom nélkül. Ó ezentúl sokkal jobban bízom atyai gondviselésben és jószágodban! Szűzanyám, a te pártfogásodnak köszönhetem, hogy megsegített bennünket az Úr!

Nem bírva magába zárni boldogságát, felkeltette a kis Marit, aki ijedten ébredt:

– Baj van Izabella?

– Nincs édesem, sőt nagyon jó, nagy öröm ért bennünket s azt akarom közölni veled.

Fülöp boldog, nagyatyjánál van Milwaukee-ban s holnap mi is megyünk haza-haza ...

– Keltsük fel Karit is, hadd örülhessen ő is velünk. – S ezzel már rázta is kis öccsét:

– Kari, van nagyapánk, örülsz neki?

Értelmetlenül nézett a kis álmos fiú nővére.

– Hol a nagyapa, ki a nagyapa?

– Te kis álomszuszek, örülj, holnap ismét utazunk, visszamegyünk Milwaukee-ba! Fülöp vár ránk az állomáson.

Erre már felébredt a kis fiú. Párnáját magasra dobva ugrálni kezdett.

– Meglátom Fülöpöt, jaj de jó lesz, meglátom Fülöpöt! – S a gyermekek örvendő kacagása verte fel az éj csöndjét, míg végre boldogan megpihent és elaludt a Lachance család.

Reggel éppen templomba készültek, hogy elutazásuk előtt Isten áldását kérjék, mikor egy úr lépett be hozzájuk:

– Bocsánatot kérek, – szólt udvarias meghajlással, – Lachance Izabella úrhölgyet üdvözölhetem?

– Én vagyok, uram.

– Engedje meg kérem, hogy először is bemutatkozzam. Leroy vagyok, Dunne János barátja. Most kaptam tőle Milwaukee-ból megbízást, hogy gondoskodjam az Önök utazásáról. Bocsánatot kérek, hogy ily korán zavarom, de Milwaukee felé már 10 órakor indul a vonat s barátom nagy súlyt helyez rá, hogy a holnapi szentestén önök már Milwaukee-ban legyenek.

– Nagyon köszönöm uram, szívességét, már készen vagyunk az útra. Tegnap este kaptam Dunne úrtól sürgönyt, s ma 10-kor indulunk. Igazán megható gondoskodásuk.

– Megengedi, hogy kikísérjem önöket az állomásra? Dunne úr nagyon meghagyta, hogy legyek segítségére s nagyon lekötelezne, ha elfogadná szolgáltatomat.

– Hálásan köszönöm, uram. Tehát fél 10-kor találkozunk a pályaudvaron. Nekünk még egy elintézni valónk van New-Yorkban.

– Talán elintézhetném én is?

– Köszönöm, azt önmagunknak kell elvégezni – szólt Izabella mosolyogva, – a templomba megyünk, hálát adni a jó Istennek s az ő áldásával indulunk haza.

Otthon

Bármily gyorsan is száguldott a milwaukee-i gyors, a kis Lachance családnak nem ment elég sebesen. A kis Károly az ülésre térdelve még tolni is segített a vonatot. Természetesen

így egy fél perccel előbb berobogott a gyors a milwaukee-i pályaudvarra. A gyermekek az ablakhoz rohantak.

– Izabella, – kiáltott fel a kis Mari – ott áll Fülöp, nézd nem vett észre bennünket!

Izabella két előkelően öltözött úr között pillantotta meg Fülöpöt, aki kutatva vizsgálta sorra a kocnikat. Végre találkozott tekintetük. Fülöp kitörő örömmel mutatta meg, hogy hol vannak. Erre a két úr is mosolyogva lobogtatta feléjük zsebkendőjét. Fülöp arcán leírhatatlan öröm és boldogság ragyogott. Amint leszálltak a vonatról, Fülöp hozzájuk rohant, Izabella nyakába ugrott, majd a kicsinyeket ölelgette, hisz már napok óta nélkülözte őket. Most egy magas úr állt meg mellettük és nyúlt Izabella táskája után.

– Engedje meg kedves Izabella, hogy bemutatkozzam. A kis Fülöp barátja vagyok, Dunne János. Legyen enyém az öröm, hogy megismertessem önt nagyatyjával, aki repeső örömmel várja – s a mellette álló öreg úrra mutatott.

– A jó Isten hozott, kedves gyermekem, – ölelte meg Izabellát az öreg úr. – Te töltsd be szívedben azt a helyet, mely szegény jó édesanyádé volt.

Izabella meghatottan, zavartan nézett körül, s azt sem tudta, kinek köszönjön előbb, s kinek mit szóljon, amint sorra ölelgették és örvendeztek a rá várakozók.

– Oly megható minden s oly váratlanul jött ez az öröm! Szabad nagyatyámnak szólítani, – kérdezte az öreg úrtól?

– Nem is szabad másképp szólítanod, hisz boldogság ezt hallanom.

– Itt van a két kicsi is, kedves nagyapa, – szólt vidáman Dunne úr, – ők is helyet kérnek szívében, – s kézen fogva a két kicsit, nagyapjuk elé állította.

– Nagyapa! ... – a gyermekek csodálkozva néztek rá s aztán jóságos tekintetétől felbátorodva megfogták kezét és hozzásimultak.

– Milyen jó, hogy találtunk egy nagyapát, – szólt a kis Kari.

– Szegény Izabellának nem kell annyit búsulnia, most majd rá is vigyáz a nagyapa.

Az öreg úr szeretettel csókolgatta kis unokáit. Ezalatt Izabella Dunne úrhoz fordult:

– Régtől szerettem volna megismerni uram, Fülöptől annyi jót hallottam önről! – Dunne úr nagy szeretettel, meghatottsággal nézegette Izabellát.

– Mint az édesanyja, – suttogta magában.

– Hát engem észre sem veszel Izabella? – fordult most kedves szemrehányással Izabellához egy fiatal leány.

– Ah te vagy az Anna? Ismét a pályaudvaron találkozunk, de mennyire más körülmények között.

– Igen, mennyire más körülmények között, – szólt Anna. – Izabella, te még bizonyára nem tudod, hogy unokatestvérek vagyunk.

– Igen? és hogyan?

– Édesanyád és az én édesanyám testvérek voltak.

– Mily nagy öröm ez, kedves Anna, most kétszeres okból szeretlek oly nagyon.

Az első üdvözlések, örvendezések csillapultával Izabella kutatva nézett körül.

– Keresel valakit leányom? – szólt a nagyapja.

– A tanár urat keresem, hol van Himmelstein tanár úr?

– Igaz, kiáltott fel hangosan Fülöp, hova is lett a tanár úr, róla egészen elfeledkeztünk.

– Ott van ni! – kiáltott fel s megiramodott feléje.

Az öreg úr a váróterem lépcsőjén állt, kezében tartva kalapját, lehajtott fővel, mint egy büntetésre váró kis diák. Nem mert Izabella felé közeledni, de a gyermekek Fülöp vezetésével nagy üdvrivalgások között rontottak rá s valósággal rávetették magukat. Izabella is a kicsinyek után sietett s mind a két kezét nyújtotta az öreg felé. Az öreg tanár zavartan, szégyenlősen állt Izabella előtt.

– De kedves tanár úr, mi baja van, nem örül jöttünknek?

– Izabella – dadogta, – meg tud bocsátani nekem?

– Kedves tanár úr, higgye el, már régen szívemből megbocsátottam. Az a nagy jó, amit Fülöp fellépése hozott számunkra, csak a legnagyobb hálával tölthet el bennünket Ön iránt.

– Izabella – szólt megnyugodva a tanár – maga olyan jó, mint egy angyal!

– Örülök, hogy viszontláthatom.

– El akartam szökni önök elől, – folytatta Himmelstein, – de Dunne úr nem engedett, jelenleg az ő vendége vagyok.

– Siessetek gyermekek, – szólt sürgetően a nagyapa, – üljetek fel a szánra, hogy mielőbb otthon legyünk. – S a boldog kis embercsapat megindult a kijárat felé.

A járókelők barátságos mosollyal nyitottak, utat elöttük. Mindenki ismerte Milwaukee-ban a Hammond családot, s mindenki suttogott régi bánatukról s most, hogy meghallották unokáik visszatértét, velük örvendezett az egész város. Amint végigsiklott a szán a nagykörúton, mindenütt barátságos tekintetekkel találkoztak.

Mikor befordultak a nagykörútról a XXIV. utcába, Hammond úr rámutatott egy szép parkban épített házra:

– Nézd csak Izabella, ott a mi otthonunk.

– De szép! Ilyen szép házat nem is láttam még Milwaukee-ban.

– Tetszik neked? Ennek nagyon örülök. S látod a ház nyugati oldalán a szélső kis ablakot? Ott lesz a te szobád, mellette Károly, Fülöp és Mária lakik.

– Milyen jó vagy nagyatyám!

Amint a szán megállt a főbejárat előtt a lépcsőkön, egy ősz hajú idős hölgyet pillantottak meg.

– Nézd ott áll a nagymama! – kiáltott fel Fülöp. – Úgy hasonlít anyuskámhoz! Mellette meg Bella néni áll, anyuskánk nővére. Izabella, szaladjunk nagyanyánkhoz.

Izabella, mint egy kis gyermek ugrott ki a szánból s felfutott a lépcsőkön, hogy nagyanyját átölelhessen.

– Isten hozott, édes gyermekem! – szólt az agg nő s reszkető ujjával simogatta Izabella arcát és magához szorította.

Többet nem is tudott szólni. Mintha Ágnes elevenedett volna meg előtte, Izabella egészen olyan volt, mint a megboldogult édesanyja s éppen 18 éves korának üde szépségében állt most nagyanyja előtt, mint amely korban édesanyját utoljára látták szülei. Hosszú ideig tartott az örvendezés, a bemutatkozás, míg végre a nagyapa megfogta Izabella kezét:

– Jöjj leányom, elvezetlek szobádba. Édesem, – fordult feleségéhez – te örvendezz addig három kis unokádban, míg én Izabellával komolyan beszélek.

– Ó de szép ez a szoba! – kiáltott fel Izabella, mikor a számára készített helyiségbe értek.

– Örülök, hogy tetszik neked! Unokanővéred, Anna, két barátnőjével sokat dolgozott, míg ilyen szépen berendezték számodra.

– Foglalj helyet, gyermekem. Tudom, hogy kíváncsi vagy mindannak okára, ami most veletek történt, azért hívtalak ide, hogy felvilágosítsalak.

– Hálás leszek nagyatyám, mert amit Fülöptől hallottam, azon nem tudok eligazodni.

– Boldogult édesanyád legfiatalabb gyermekem volt – kezdte az öreg úr. – Legfiatalabb s így legkedvesebb. Sajnos, vakszeretetből, elhibáztuk nevelését, mindannyian annyira becéztük, hogy elrontottuk. Mindenki a kedvét kereste, mindenki hozzá igazodott, ő uralkodott a házban. S szegény Ágnesnek már a természete is olyan volt, hogy hangulata, mondhatnám szeszélye, napról-napra változott. Nevelésünkkel ezt a hibáját még megerősítettük benne. Tizenöt éves koráig zárdában neveltettük, de akkor kivettük az intézetből, hogy zenei képességét kiművelhessük. A kedves nővérek nagyon kértek bennünket, hogy pár évig még hagyjuk Ágnest felügyeletük alatt, mert annyira elkényeztetett gyermek, hogy ha ez nem nevelődik ki belőle, szerencsétlenné válhatik élete.

– Hogy beteljesedett ez, – sóhajtott fel a fiatal leány. – Szegény jó anyámnak nehéz, szomorú volt az élete.

– Mi is beláttuk a kedves nővérek igazát, de akkor már nem bírtunk Ágnessel, kijelentette, hogy nem hajlandó többé visszamenni a zárdába. Mi gyengék voltunk, engedtünk neki.

– A feje szerint, kedélye szerint töltötte életét; továbbra is mindenki hozzá alkalmazkodott, mi is gyenge szülők. Csak egy valaki volt rá jó hatással: Dunne János. Szerette és tisztelte őt. Tekintély volt előtte komoly, nemes egyénisége. Egy évre rá, hogy elhagyta az iskolát, Dunne János eljegyezte Ágnest. A jegyesi viszony jogot adott Dunne Jánosnak, hogy Ágnest hibáira figyelmeztesse. Ilyenkor egy ideig duzzogott a büszke, makacs leány, de mindig meghajolt János akarata előtt. Egy év után az ünnepélyes eljegyzést is megtartottuk. Megállapítottuk az esküvő napját és mindnyájan boldogan néztünk Ágnes jövője felé.

Pár hónappal az esküvő előtt hirtelen változás állt be a jegyesek viszonyában. Ágnes hideg lett, dacos, önfejű, vőlegényével szemben, aki nem tudta megtalálni ennek okát. Suttogtak erről-arról, azt is mondták, hogy vetélytársa akadt, de János oly nemes lelkű férfiú volt, hogy nem adott hitelt a mende-mondának. De egyszer keserű csalódással látta Ágnest egy idegen férfi karján sétálni. Mikor találkoztak, Ágnes elfordította fejét és elpirult. Pár órára rá levelet kapott tőle Dunne, melyben kijelenti, hogy visszavonja eljegyzését, mert meggondolatlan volt, mikor azt tette.

Dunne János, mint a villámtól sújtott, eljött hozzám a levéllel kezében. Nagyon szerette leányomat. Mikor megtudtam, mi történt, erősen felingerlődtem és rögtön hívtam Ágnest. Dunne kérte, hogy távozhasson, de megparancsoltam neki, hogy legyen jelen, mikor Ágnessel beszélek.

– Ágnes mit sem sejtve, víg ugrádozással lépett le szobámba, de mikor rám tekintett, egyszerre merev és dacos lett, mert szememből kiolvasta, hogy miért hívtam.

– Ágnes, – szoltam hozzá ingerülten – te írtad e levelet?

– Én!

– Komolyan meggondoltad, amit ebben írtál?

– Meg.

– Kivel sétáltál az utcán? – kérdeztem indulatosan. Hevességem őt is indulatossá tette, s dacos büszkeséggel így felelt:

– Azzal sétáltam, akihez feleségül megyek.

– Valld be a nevét rögtön! – kiáltottam rá.

Ágnes büszkén felvetette a fejét, gúnyos mosollyal végigmért bennünket és egy szót sem szólt. Felforrt bennem a szenvedély. S mikor az áldott jó Dunne János iparkodott lecsendesíteni, indulatomban ráütöttem, pedig úgy szerettem, mint a saját fiamat. S magam sem tudom, hogy mit beszélünk heves büszkeségünkben Ágnes és én, de a végén szegény leányom azt kiáltotta felém, hogy nem teszi többé lábát házamba s nem ejti ki többé atyja és anyja nevét, míg él.

– Istenem! – sóhajtott fel Izabella rémülettel nézve nagyatyjára.

– Látod édes unokám, soha sem tudtam az előtt, mily borzasztó szörnyeteg a kevélység, hogy elvakítja, megszállja és végül szerencsétlenné teszi azt, aki felett úrrá lesz. Én is büszke voltam s heves, s így nem találtam el a módot elrontott gyermekem meggyógyítására. Ágnes felrohant szobájába és bezárkózott. Büszkén azt üzenté, hogy még ezen az éjjelen elhagyja a házat és soha nem fogjuk viszontlátni, soha nem hallunk többé róla. Jómagam nem hittem el, hogy igaz, amivel fenyeget, de mikor vacsorára nem jött le, kerestük a szobájában. Üres volt az. S beváltotta fenyegetését, mert bár mindent megtettünk, hogy felkutassuk, semmit sem hallottunk róla, mindaddig, míg Fülöp páholyunkba nem jött.

– Drága jó édesanyám, nagyon megszenvedett mindazért, amiben hibázott – szolt Izabella. – Szegény jó nagyapám, mily sokat szenvedhetél ezen idő alatt!

– Azt csak a jó Isten tudja gyermekem, hogy mily sokat szenvedtem. Külsőleg még megőriztem nyugodtságomat, de a lelkem örökké vérzett. Örülni igazán semminek sem tudtam addig az estéig, míg Fülöp kedves kis arcát két kezem közé nem szorítottam. Hibáztam nagyon és vakságomban Istent hibáztattam s most mégis mily jóságos hozzám az Úr! Meg nem foghatom, hogy adhatta számomra ezt a nagy örömet, mikor nem érdemlem meg!

– S most te mondj el kedves gyermekem mindent magatokról s hogy mi hozott benneteket tulajdonképpen előzőleg Milwaukee-ba. Fülöp erre nem tudott kielégítő választ adni.

– Izabella röviden elmondotta nagyatyjának életük történetéből mindazt, amit tudott. Elmondta anyjának betegségét, halálát, Istennel való kibékülését, utolsó kívánságát is, hogy ők jöjjenek Milwaukee-ba.

– De azt már nem tudta megmondani jó anyám, hogy miért kell nekünk Milwaukee-ba jönni, mert beszéde közben elragadta a halál. S én teljesíteni akartam anyám utolsó kívánságát s egyszerűen engedelmeskedtem neki, mikor Milwaukee-ba utaztam, látszólag minden ok és cél nélkül.

– Drága gyermekem, akkor már tudom, hogy kinek köszönhetem a nagy boldogságot! Neked, neked Izabellám! A jó Isten a te erényedet jutalmazta, hogy hozzánk vezetett benneteket. – Szeretettel cirógatta unokája nemesen szép arcát, s magában megállapította: egészen az Ágnes, de a lelke más.

A karácsonyestét kimondhatatlan boldogságban töltötték. A vacsoránál egyik kérdés a másikat kergette, hisz annyi mesélni, megtudni valójuk volt az eddig ismeretlen egymást szeretőknek.

– Izabella, – szólt a nagyatyja, – annak öröme, hogy megtaláltunk benneteket, nagyanyával együtt úgy határoztunk, hogy a karácsonyi ünnepek alatt téged nevezünk ki a ház úrnőjévé, hogy meglássuk, milyen kormányzója voltál New Yorkban a Lachance családnak.

– Éljen! – kiáltották a gyermekek. – Izabella, most találj ám ki minden jót és engedj meg mindent, amit kérünk!

– Köszönöm nagyatyám jóságát, – hálálkodott Izabella, – ezt már igazán nem érdemlem.

– Gyermekek, boldogságomban mindenre képes vagyok. Kérj, szólj, minden meglesz, amit csak akarsz!

– Izabella mélyen nagyatyja szemébe nézett és kissé hamiskás mosollyal megszólalt:

– Egy kérésem lenne mégis.

– Bármilyen az gyermekem, teljesítem.

– Karácsony este van. Eljött a kis Jézus. Nagyatyám szívébe is?

– Mit értesz ezalatt Izabella?

– Gyóntál karácsonyra nagyapám?

– Nem. Már régen. Azóta nem, gyermekem, – dadogta az öreg elfogódva.

Izabella átölelte nagyatyja nyakát és hozzáhajolva súgta:

– Nagyatyám, én vagyok a ház úrnője most, és én rendelkezem: jer velem, menjünk kibékülni a Jézuskával, aki boldogságot hozott számunkra.

Az öreg úr lefegyverezve a fiatal leány szeretetreméltóságától, még inkább Isten végtelen jóságától, meghatódottan így válaszolt:

– Engedelmeskedem. Aldjon meg a jó Isten gyermekem!

* * *

A karácsonyi éjféli szentmisén zsúfolásig megtelt a hatalmas plébánia templom. A Hammond család padja is ma benépesedett. Izabella nagyszülei között térdelt. Mindnyájan

különös nagy áhítattal imádkoztak, hálálkodtak a békét, boldogságot adó betlehemi kis Jézuskának.

Mikor az áldozásra jelt adtak, Izabella mosolyogva fordult nagyatyja felé s megindultak ketten az áldoztató rácshoz. Leírhatatlan az a boldogság, öröm, béke, ami az öreg úr szívét eltöltötte a szentáldozáskor. Nincs annál nagyobb boldogság, mint mikor bajban vergődő, szenvedő lélek megpihen az Úr Jézus irgalmas Szívén – mikor az elveszett juhocskát a Jó Pásztor vállára veszi.

Szentmise után, mikor elhagyták a templomot, Himmelstein tanár várt rájuk.

– Boldog karácsonyt, boldog karácsonyt, – üdvözölte Izabelláékat.

– Tanár Úr, legyen ma este vendégünk! Megengeded ugye nagyatyám?

– Nagy örömmel várjuk!

– Izabella, egy nagy kéréssem lenne! – szólt félénken az öreg úr. – A templom orgonistája megkért, hogy holnap hozzam magammal Fülöpöt s énekeltessem el vele karácsonyi énekét. Dunne úr is boldog lenne, ha megengedné Izabella.

– Szívesen megengedem, kedves tanár úr, sőt örülök, ha Fülöp az Úr Jézus előtt énekliz az éneket, mellyel nekünk ezt a boldog karácsonyt megszerezte.

– Izabella, még egy kéréssem volna ezen a szent estén.

– Mi legyen az tanár úr?

– Dunne úr nagyon bíztat, hogy maradjak Milwaukee-ban, hogy találjak itt munkát bőven. Izabella, megengedné-e akkor, hogy tovább képezhessem ezt az angyali hangot?

– Csak egy föltétel alatt, – szólt közbe a nagypapa.

– S ez a föltétel? – nézett rá ijedten a tanár.

– Eddig, úgy tudom, tanár úr díjtalanul tanította Fülöpöt, de miután megváltozott Fülöp helyzete, a tanításért honoráriumot kell elfogadnia.

– De hiszen megfizet már nekem Fülöp a gyönyörűséggel, mit hangjával szerez, – szabadkozott a tanár.

– Kérem tanár úr, ebben engednie kell nekem. Különben is van több unokám, akiket szeretnék gondjaira bízni.

– Köszönöm Uram, legyen úgy, ahogy akarja, nekem a legnagyobb örömöm, ha kis Fülöpöm közelében maradhatok.

– Egyébként is biztosítva van jövője Milwaukee-ban, kedves tanár úr.

Összeköttetéseinkkel annyi tanítványt szerezhethetünk rövidesen, hogy győzni sem bírja.

Vidám beszélgetéssel, mindnyájuk szívében a karácsony boldogságával tértek haza a villájukba a fényesen kivilágított gazdag karácsonyfa mellé.

* * *

Karácsony reggelén Izabella korán felébredt s mikor szétekintett elegáns csinnal díszített szobájában, nem akarta elhinni, hogy valóság az, ami velük történt, ami körülveszi. Hiszen még egy hete sincsen, hogy a bizonytalan jövő, a rá nehezedő nagy gond és nincstelenség terhe alatt már-már annyira leroskadt, hogy megijedt az élettől is, és most meleg otthon, gondtalan jövő osztályrésze mindnyájuknak.

– Légy áldott jó Istenem, légy áldott! – fohászzkodott boldogságtól repeső szívvel. S hogy lerója háláját a jó Isten iránt, gyorsan felöltözködött és senkinek sem szólva, lesietett a templomba, hogy az Oltáriszentségben élő Úr Jézusnak elmondja mindazt, amit szíve érez.

A legméltóságosabb Oltáriszentség előtt térdelve, mint egy képben tárult fel előtte egész élete, főleg az anyja halála óta eltelt idő, s e képben világosan szemlélte az isteni Gondviselés áldó, irányító kezét, amint a nehéz megpróbáltatásokon és szomorú eseményeken át a most elért nagy jóhoz és boldogsághoz vezette őket. Mélyen átlátta annak igazságát, hogy Isten nem hagyja teremtményei által felülmúlni magát a nagylelkűségben, ő nagy bizalommal, vak

engedelmességgel átadta magát Isten gondviselésének, s íme, nem remélt fokban nyerte el jutalmát. Az utolsó napok kegyetlenül kemény megpróbáltatása, „Fülöp elvesztése” is, mily kimondhatatlan boldogságnak lett kútforrása mindnyájuk számára.

Minél mélyebben átérezte Izabella e magasztos igazságokat, annál nagyobb fokban telt el lelke hálával Isten jósága iránt és annál erőteljesebben nőtt szívében a vágy, hogy azt méltóképpen viszonzhassa.

– „Mit adjak az Úrnak mindazokért, amiket nekem adott? – S hálatelten esett tekintete a tabernákulumban rejlő Úr Jézus felé. S ebben az áhítattal telt hangulatban, egyszerre, mintha a megnyílt égből szállna le, megszólalt édesen, lágyan csengve Fülöp éneke: Szent éj, ó áldott éj!...

Izabella egészen átengedte lelkét az ének hatásának, amely valósággal az angyalok közé ragadta a magasságba s a lelke boldog elragadtatással együtt énekelt a Glóriát zengő égi sereggel.

Ember, borulj le arcra,
S figyelj az angyalszóra,
Hívását buzgón kövesd,
Mert a kis Jézushoz vezet...

Az ének e részénél Izabella önkéntelenül a felállított betlehemi jászol felé tekintett, s ekkor meglátta, hogy egy nyájas arc mosolyog feléje ismerősen, biztatóan, kedvesen, – a tisztelendő főnöknő volt az, ki most látta meg őt újból először.

Izabella lelkét hirtelen édes öröm, nagy világosság töltötte el, szívében ujjongva csendült meg egy hang: – *Veni sponsa Christi! Jöjj Krisztus jegyese!* – Megtalálta azt, amit keresett, megtalálta a feleletet arra, hogy mivel viszonzza az Úr jóságát.

– Szerzetbe lépek! – határozta el szívében, s aztán felkelt és örömtől repeső szívvel térdelt a betlehemi jászol elé, hogy átnyújtsa szívét a rámosolygó isteni Kisdednek.

Mintegy feleletül épp akkor fejezte be Fülöp énekét lelkes, hálás örvendezéssel:

Karácsonyém, kegyteli éj,
Szent éj, ó áldott éj!